

TEŞEKKÜR

Yoğun çalışmalarından zaman ayırıp bu raporu yayımlanmadan önce, bir tıp insanı gözüyle inceleyip, öneri ve eleştirilerini paylaşan, hatalarımızı düzelten **Sayın Prof. Dr. Aytuğ ATICI**'ya şükranlarımızı sunarız.

I. GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı;

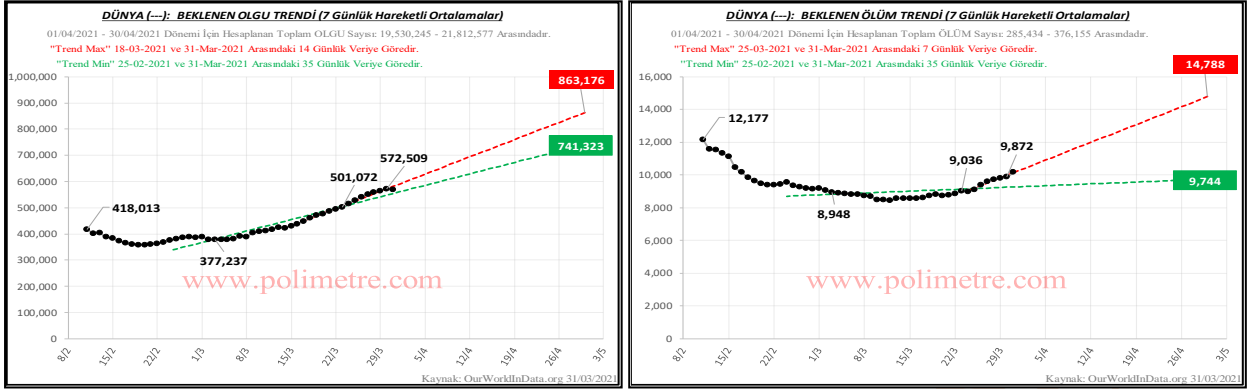
- Nisan-2021 Ayında COVID-19 salgını nedeniyle Dünyada, 6 kıtada, Birleşik Krallık, Almanya, İtalya, Hindistan, İran, ABD ve Brezilya'da kaç kişinin salgına yakalanacağı,
- Salgına yakalananlardan kaçının yaşamını yitireceği konusunda öngöründe bulunmak,
- Mart-2021 öngörülerimizin ne ölçüde gerçekleştiğini irdelemek,
- Türkiye ve 30 bölge ülkesinin olgu ve ölüm sayılarını karşılaştırarak, Mart-2021 Ayında Türkiye'deki olgu sayılarındaki artışı değerlendirmek ve gerçek ölüm sayılarının kaç olabileceği konusunda tahminde bulunmak,
- İllere göre "Haftalık Risk Değişimini" izlemek,
- Aşının Dünya'da ve Türkiye'deki gidişatını izleyip, ülkeler için tamamlanma tarihleri konusunda öngörülerde bulunmak.

II. YÖNTEM

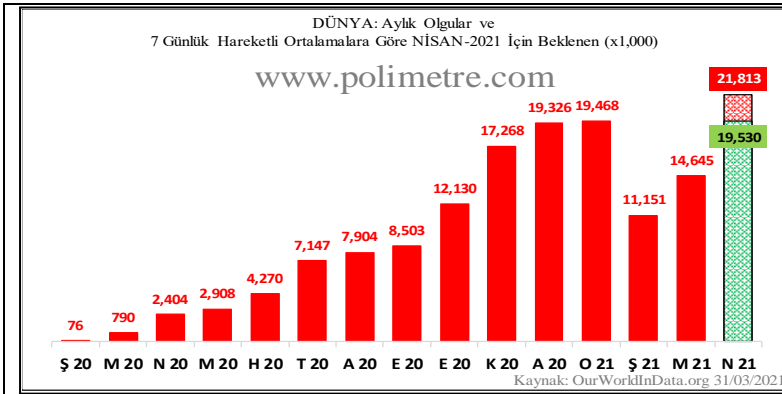
1. Olgu ve ölüm sayılarının öngörülmesinde kullanılan yöntem önceki raporlarda etraflıca açıklanan yöntemin aynısıdır.
2. Aşı Hızının ve Aşı Tamamlanma Tarihinin Belirlenmesi ile ilgili yöntem geçen Mart-2021 Raporunda açıklanan yöntemin aynısıdır.
3. Aksi belirtilmedikçe bu raporda, 31-Mart-2021 tarihli "OurWorldinData.org" verileri esas alınır.

III. NİSAN-2021 AYINDA BEKLENEN OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

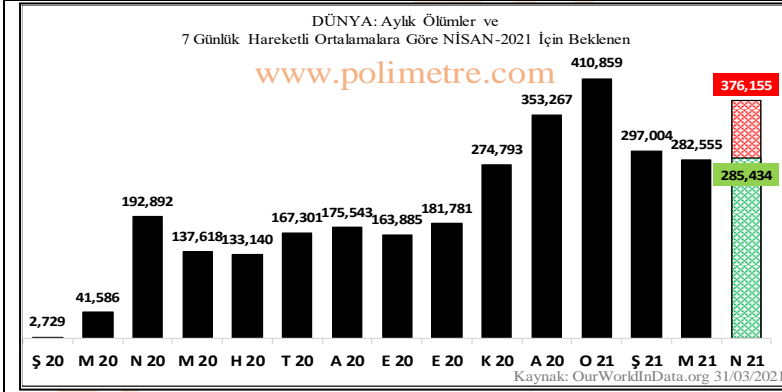
1. DÜNYA GENELİ

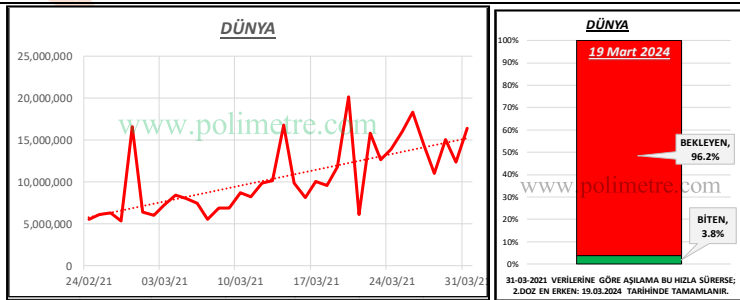
Şekil 1: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 2: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- DÜNYA

Şekil 3: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- DÜNYA

Şekil 4: Günlük Aşı Sayıları ve Aşılanmanın Tamamlanacağı Hesaplanan Tarih

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %31 artarak 14.6 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının artacağı hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 19.5 - 21.8 milyon arasındadır. (Şekil 2)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %5 azalarak 283 bin olarak gerçekleşti.

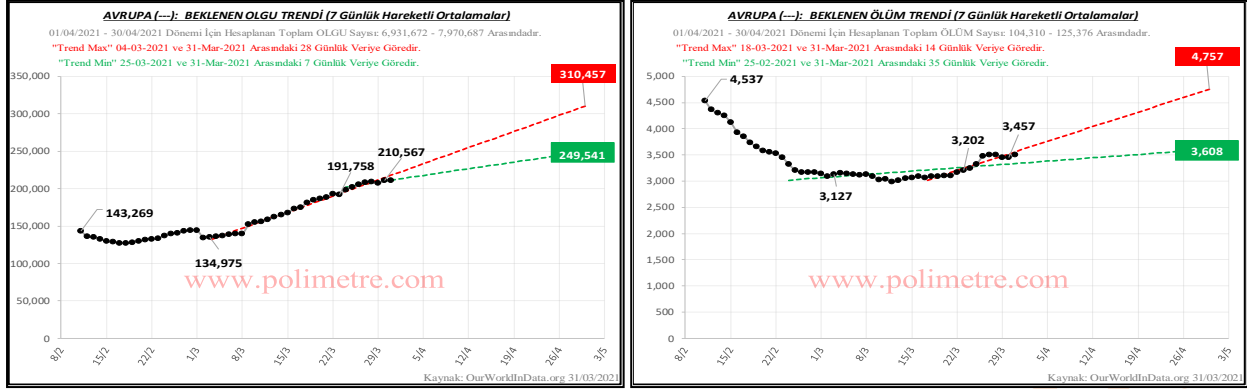
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarının artacağı hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 285 - 376 bin arasındadır. (Şekil 3)

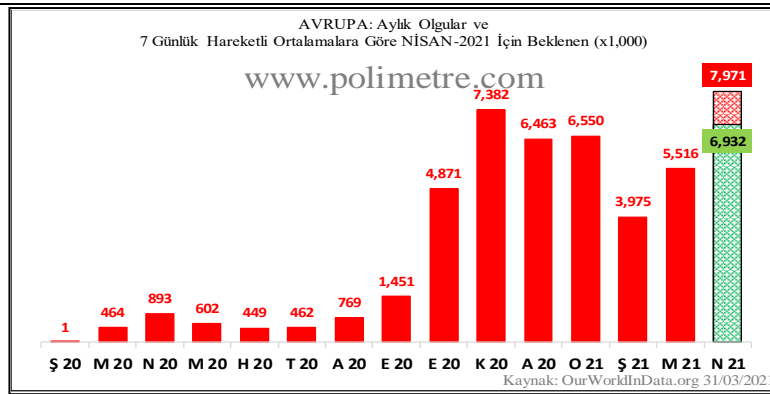
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılanma işinin %3.8 nin tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Mart-2024** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 4)

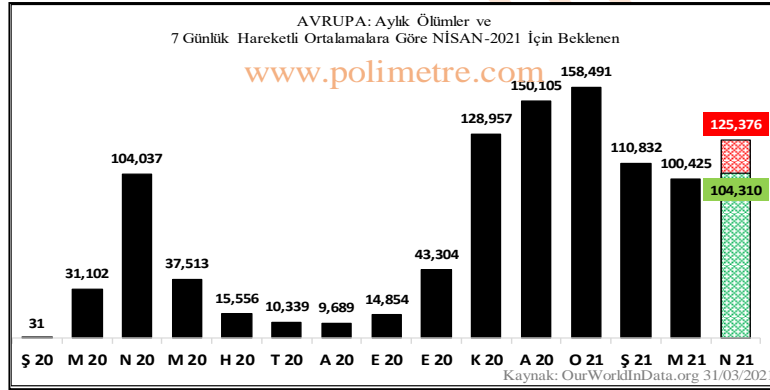
2 AVRUPA KİTASI

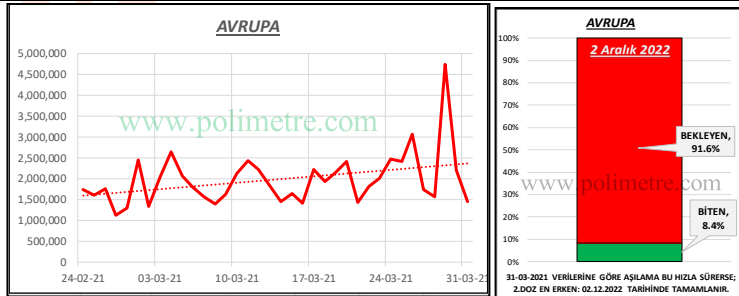
Şekil 5: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 6: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- AVRUPA

Şekil 7: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- AVRUPA

Şekil 8: Günlük Aşı Sayıları ve Aşılamanın Tamamlanacağı Hesaplanan Tarih

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %39 artarak 5.5 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının artacağı hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 6.9 - 8.0 milyon arasındadır. (Şekil 6)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %9 azalarak 100 bin olarak gerçekleşti.

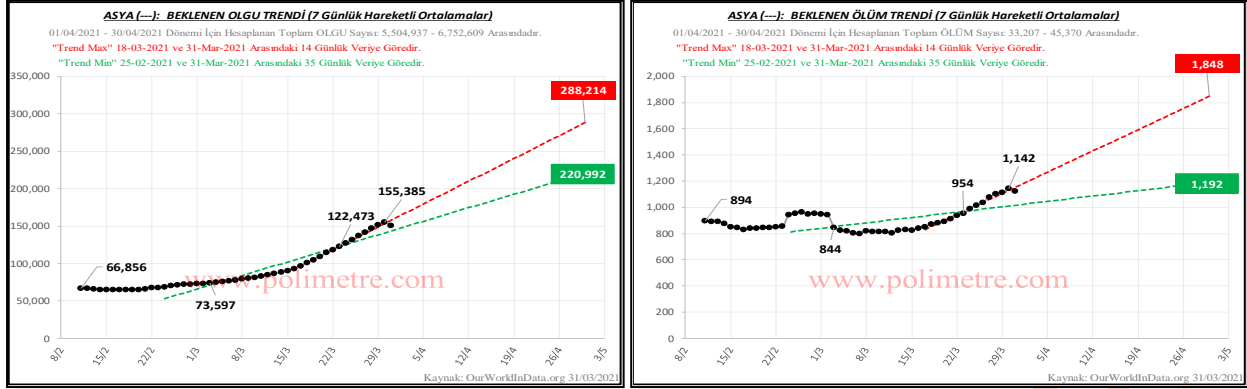
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarının artacağı hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 104 - 125 bin arasındadır. (Şekil 7)

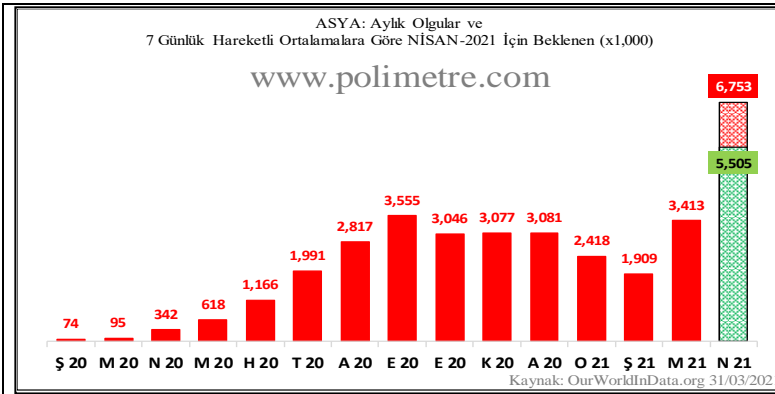
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %8.4 nün tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Aralık-2022** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 8)

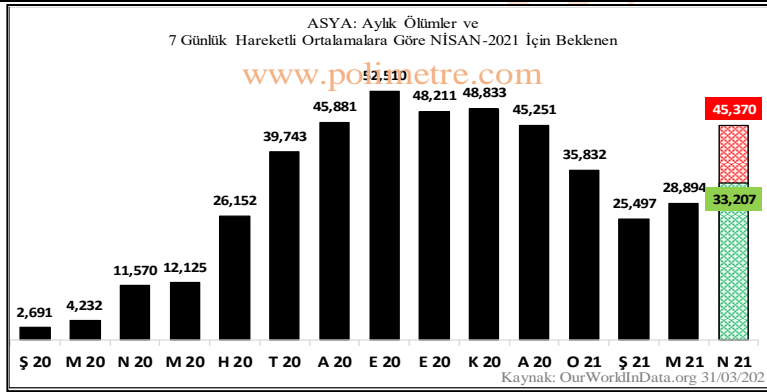
3. ASYA KITASI

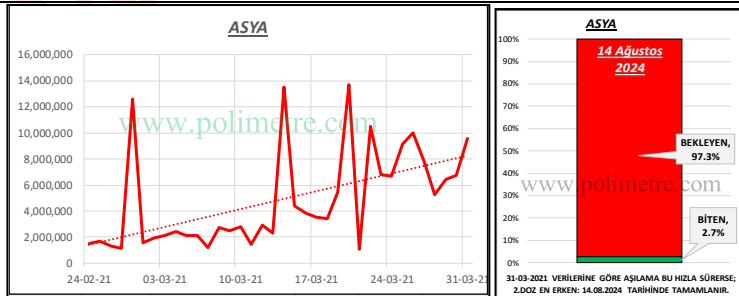
Şekil 9: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 10: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- ASYA

Şekil 11: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- ASYA

Şekil 12: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- ASYA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %79 artarak 3.4 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarındaki artışın süreceği hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 5.5 – 6.8 milyon arasındadır. (Şekil 10)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %13 artarak 29 bin olarak gerçekleşti.

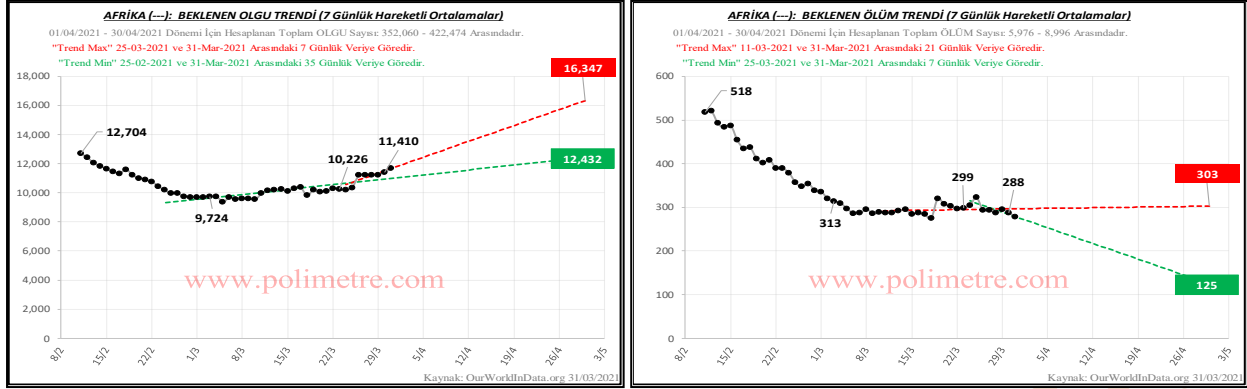
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki artışın süreceği hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 33.2 - 45.4 bin arasındadır. (Şekil 11)

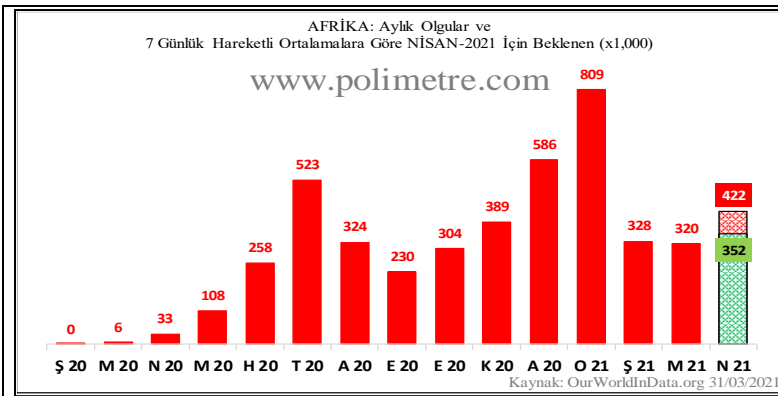
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %2.7'nin tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, Ağustos-2024 Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 12)

4. AFRİKA KITASI

Şekil 13: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

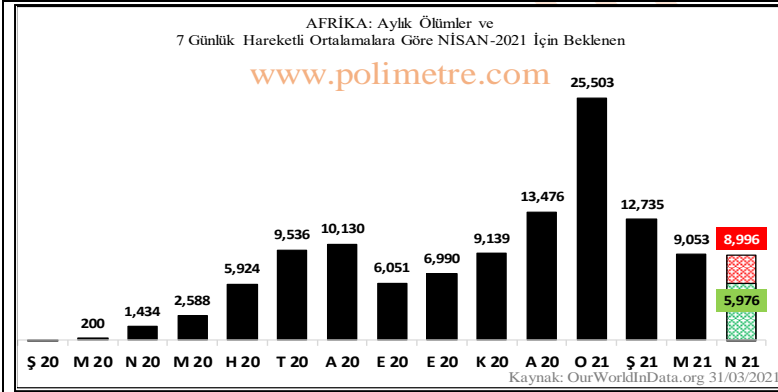
Şekil 14: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- AFRİKA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %2 azalarak 320 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının artacağı hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 352 - 422 milyon arasındadır. (Şekil 14)

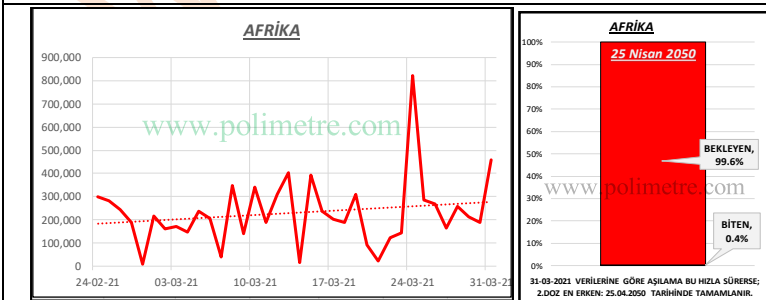
Şekil 15: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- AFRİKA

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %29 azalarak 9,053 olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarının azalacağı hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 6.0 - 9.0 bin arasındadır. (Şekil 15)

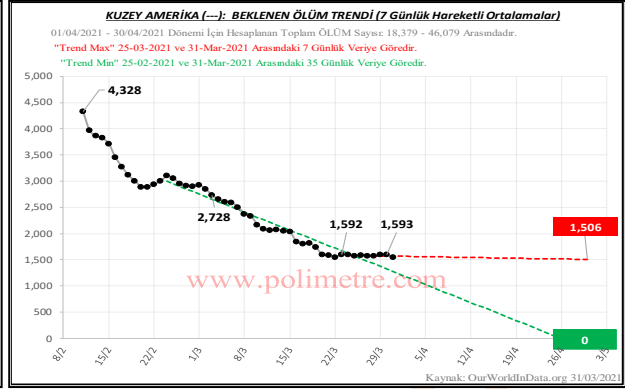
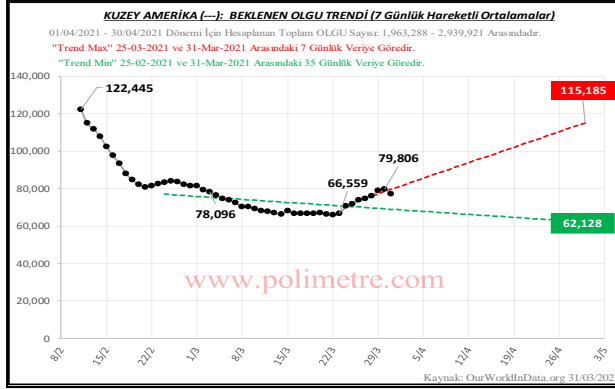

Şekil 16: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- AFRİKA

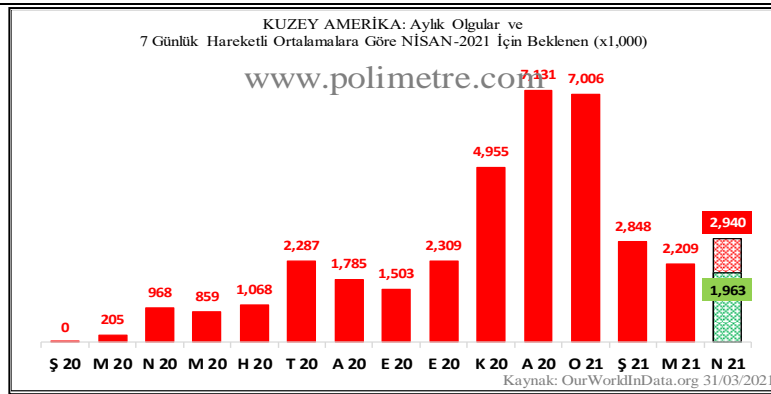
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %0.4 nün tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Nisan-2020** ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 16)

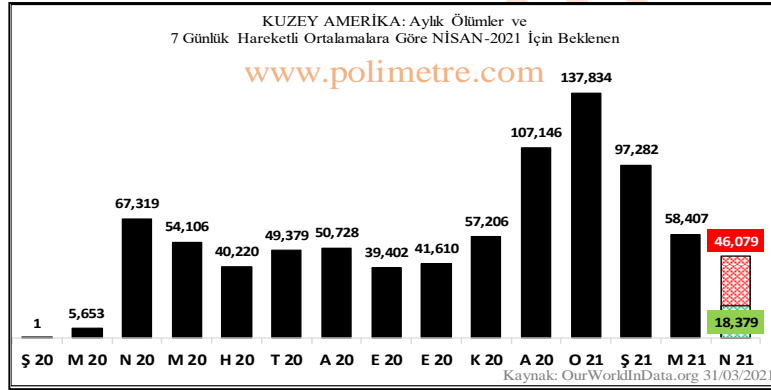
5. KUZEY AMERİKA KITASI

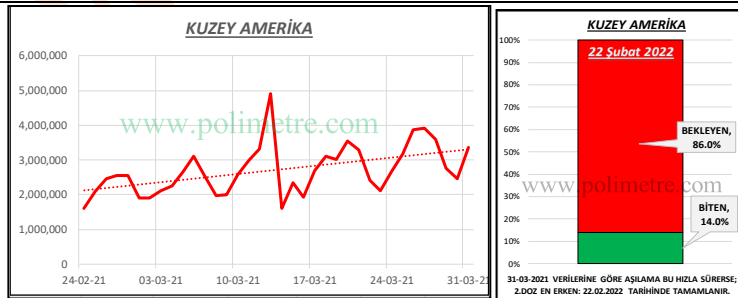
Şekil 17: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 18: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- KUZEY AMERİKA

Şekil 19: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- KUZEY AMERİKA

Şekil 20: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- KUZEY AMERİKA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %22 azalarak 2.2 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında yöneliş belirsizdir.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 2.0 - 2.9 milyon arasındadır. (Şekil 18)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %40 azalarak 58.4 bin olarak gerçekleşti.

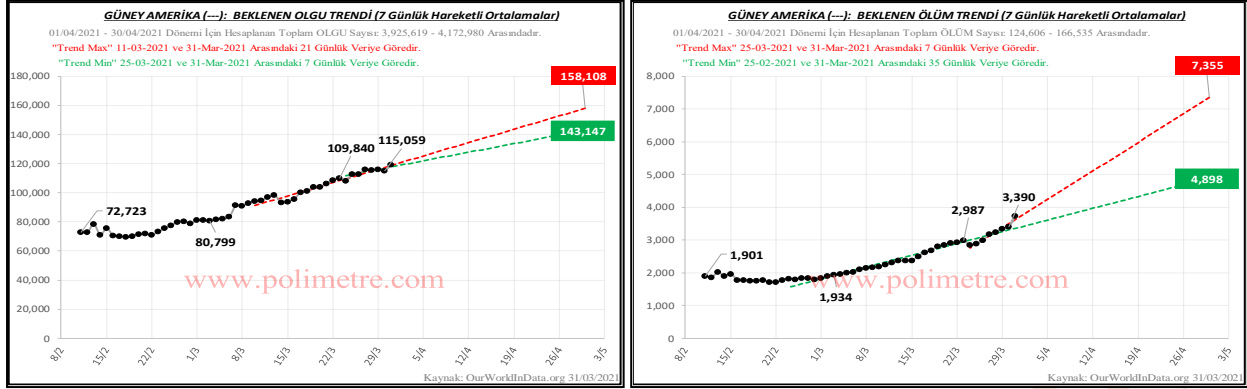
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki azalmanın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 18.4 - 46.1 bin arasındadır. (Şekil 19)

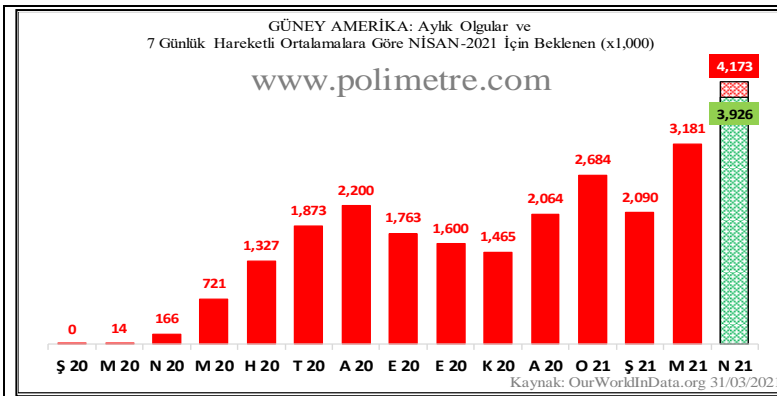
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %14.0 nın tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Şubat-2022** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 20)

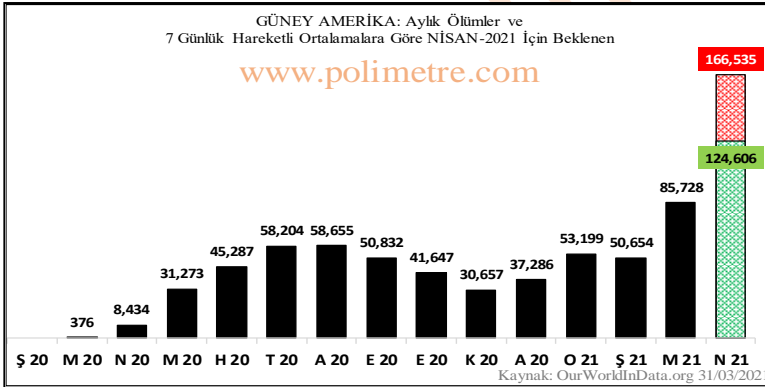
6. GÜNEY AMERİKA KITASI

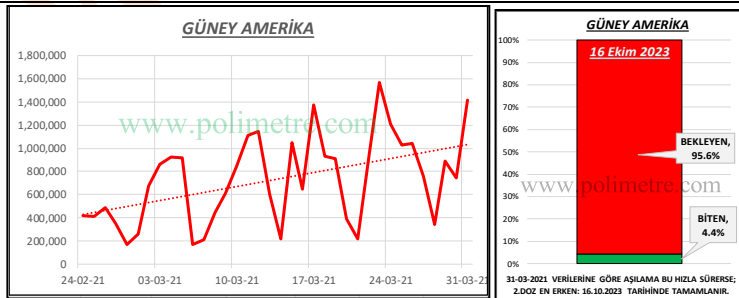
Şekil 21: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 22: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- GÜNEY AMERİKA

Şekil 23: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- GÜNEY AMERİKA

Şekil 24: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- GÜNEY AMERİKA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %52 artarak 3,181 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının artmaya devam edeceği hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 3.9 – 4.2 milyon arasındadır. (Şekil 22)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %69 artarak 85 bin olarak gerçekleşti.

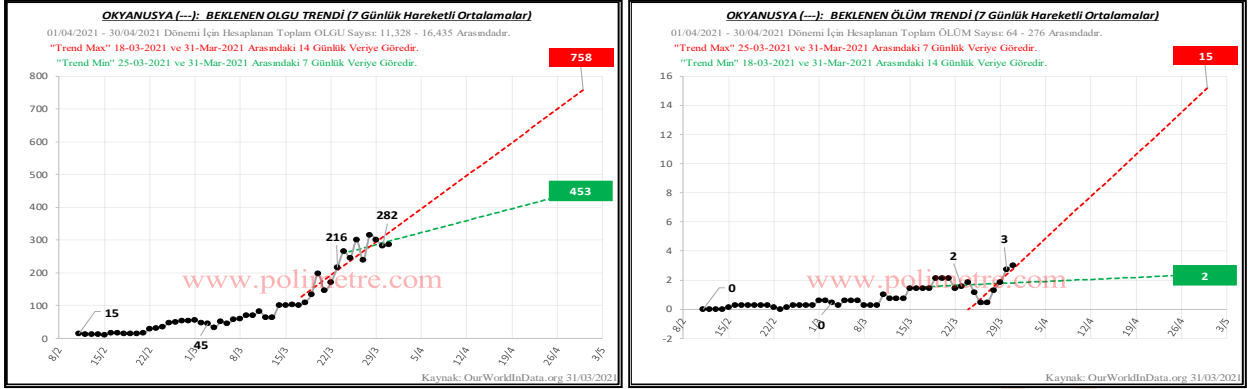
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki artışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 125 - 167 bin arasındadır. (Şekil 23)

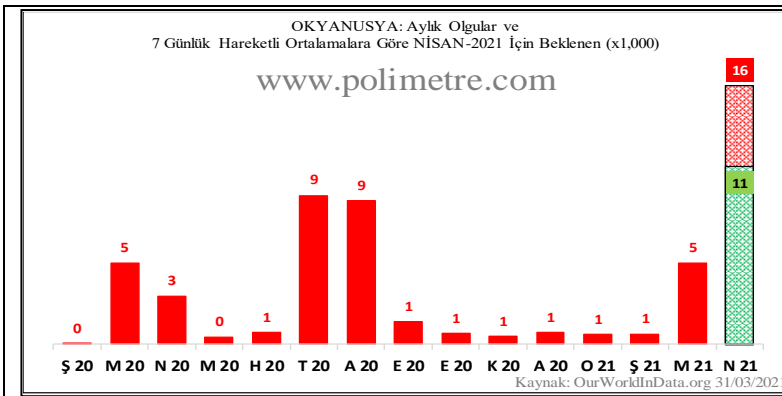
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %4.4'nün tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Ekim-2023** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 24)

7. OKYANUSYA KITASI

Şekil 25: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

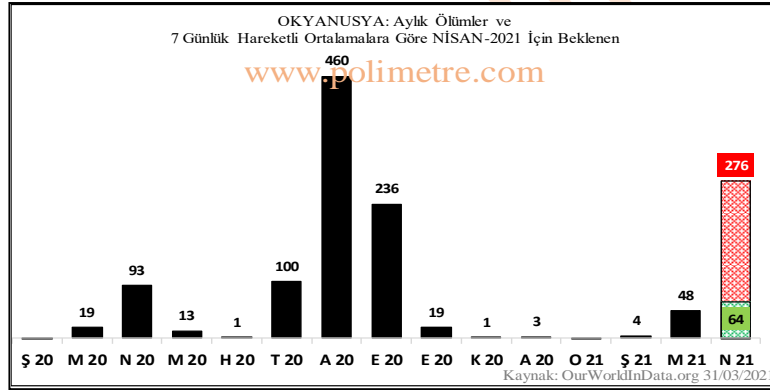
Şekil 26: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi-OKYANUSYA

OLGULAR:

Şubat-2021 Ayında 664 olan olgu sayısı Mart-2021 Ayında 5,194 olarak gerçekleşti. Artış: %682

Nisan-2021 Ayında olgu sayısının artacağı hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 11.3 – 16.5 bin arasındadır. (Şekil 26)

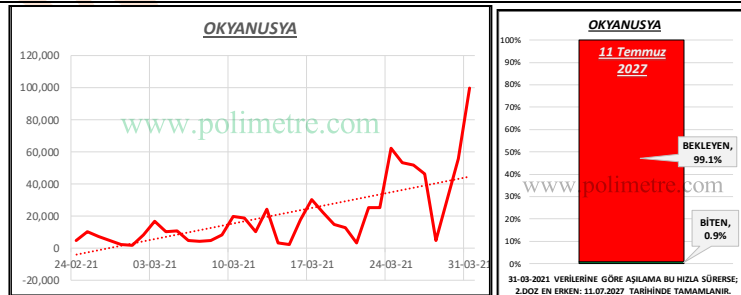
Şekil 27: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi-OKYANUSYA

ÖLÜMLER:

Şubat-2021 Ayında 4 olan ölüm sayısı Mart-2021 Ayında 48 olarak gerçekleşti. Artış: %1,100

Nisan-2021 Ayında ölüm sayısının artacağı hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 64 – 276 arasındadır. (Şekil 27)

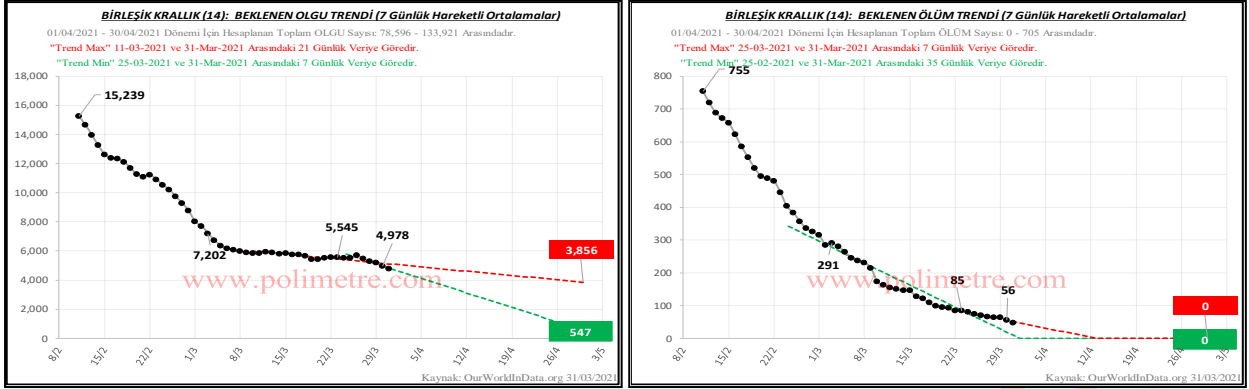

Şekil 28: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi-OKYANUSYA

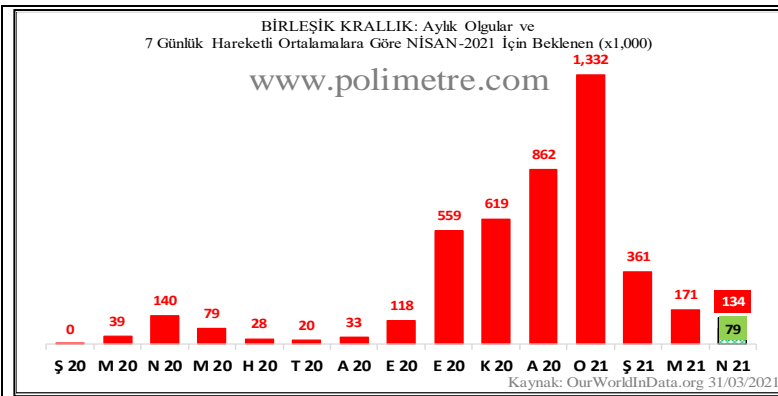
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %0.9 nun tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Temmuz-2027** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 28)

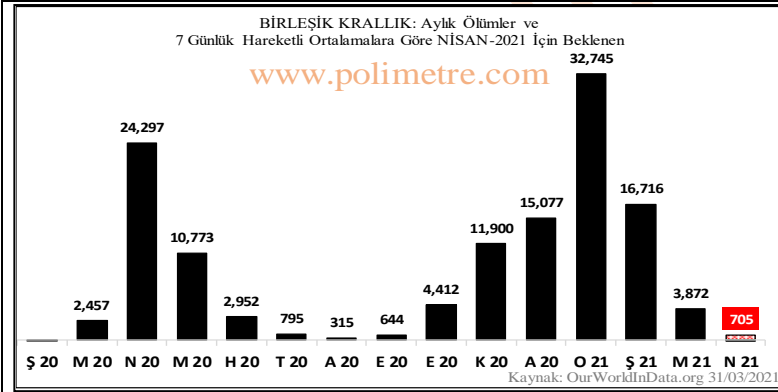
8. BİRLEŞİK KRALLIK (İNGİLTERE)

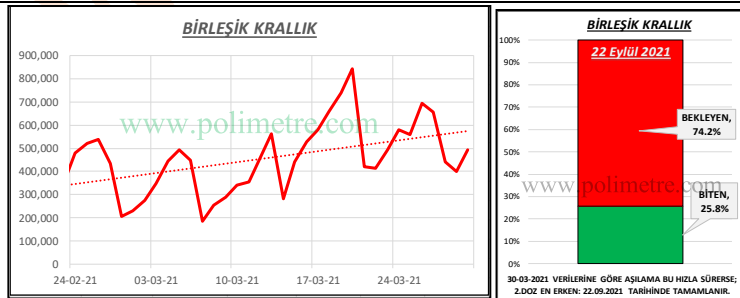
Şekil 29: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 30: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi-BİRLEŞİK KRALLIK

Şekil 31: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi-İNGİLTERE

Şekil 32: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi-İNGİLTERE

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %53 azalarak 171 bin olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarındaki azalışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 79 - 134 bin arasındadır. (Şekil 30)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %77 azalarak 3,872 olarak gerçekleşti.

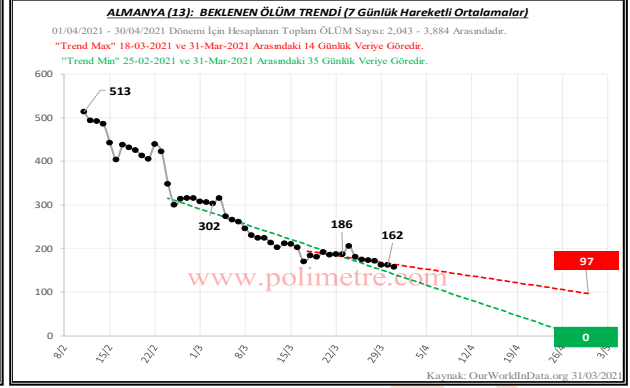
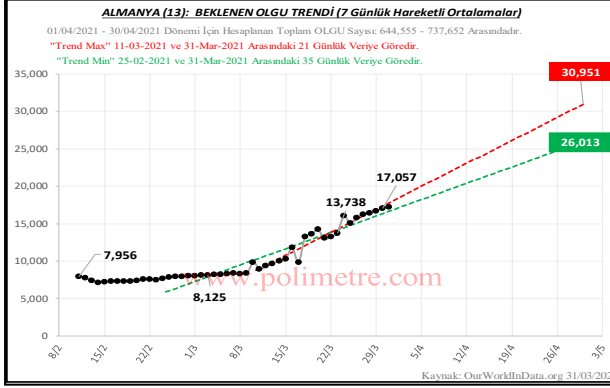
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki azalmanın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 1,000 nin altındadır. (Şekil 31)

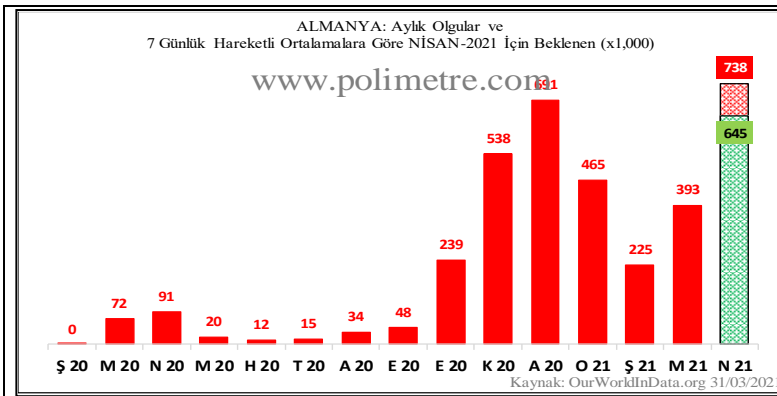
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %25.8 nin tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, Eylül-2021 Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 32)

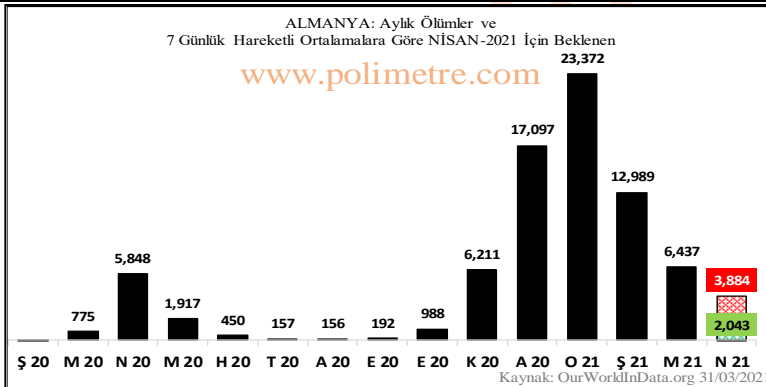
9. ALMANYA

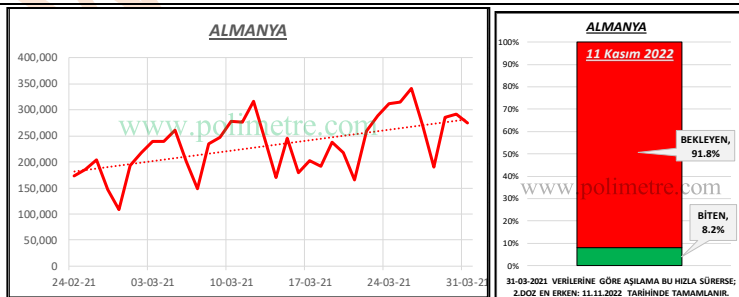
Şekil 33: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 34: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- ALMANYA

Şekil 35: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- ALMANYA

Şekil 36: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi-ALMANYA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %75 artarak 393 bin olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarındaki artışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 645 - 738 bin arasındadır. (Şekil 34)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %50 azalarak 6,437 olarak gerçekleşti.

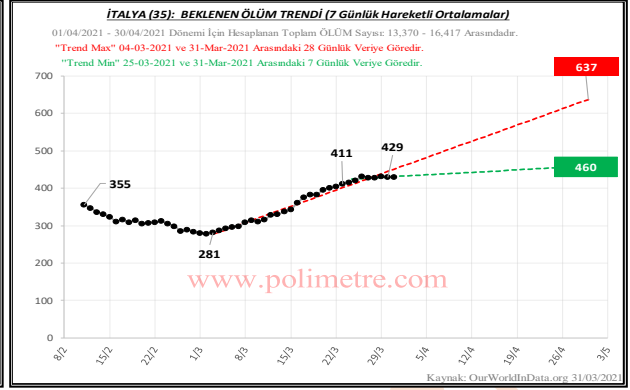
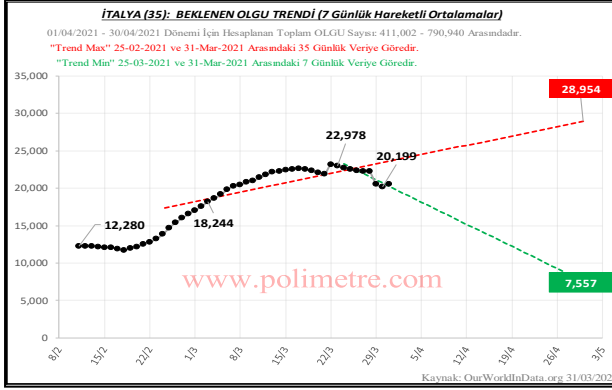
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki azalmanın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 2,043 - 3,884 arasındadır. (Şekil 35)

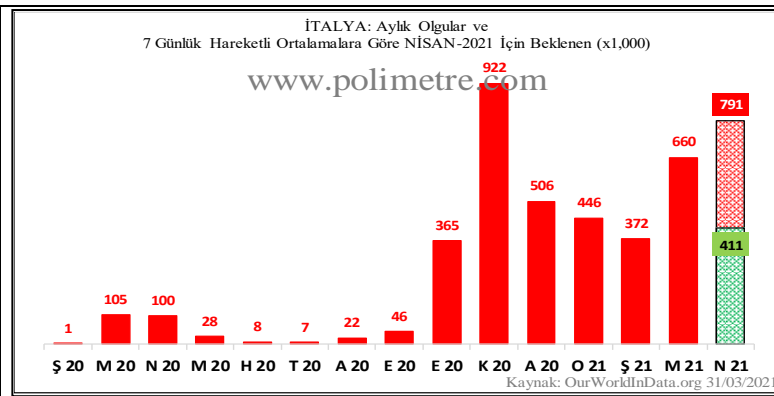
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %8.2 nin tamamlandığı, mevcut hızla aşılama işinin, **Kasım-2022** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 36)

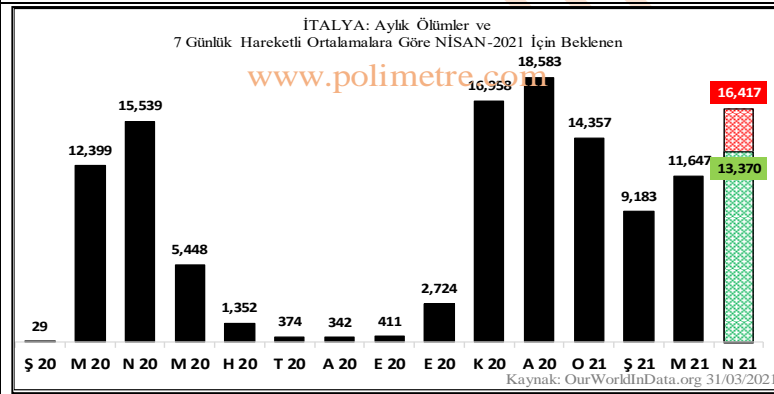
10. İTALYA

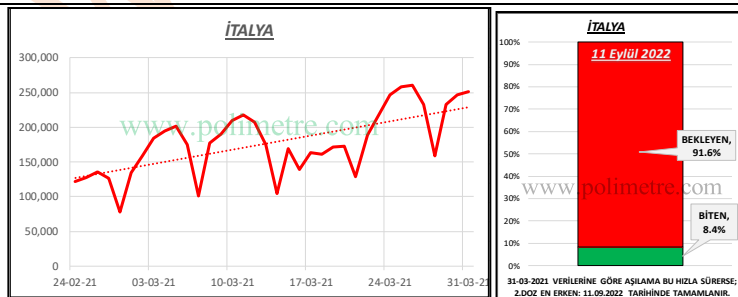
Şekil 37: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 38: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- İTALYA

Şekil 39: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- İTALYA

Şekil 40: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi-İTALYA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %77 artarak 660 bin olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının yönelişi belirsizdir.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 411 - 791 bin arasındadır. (Şekil 38)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %27 artarak 11,647 olarak gerçekleşti.

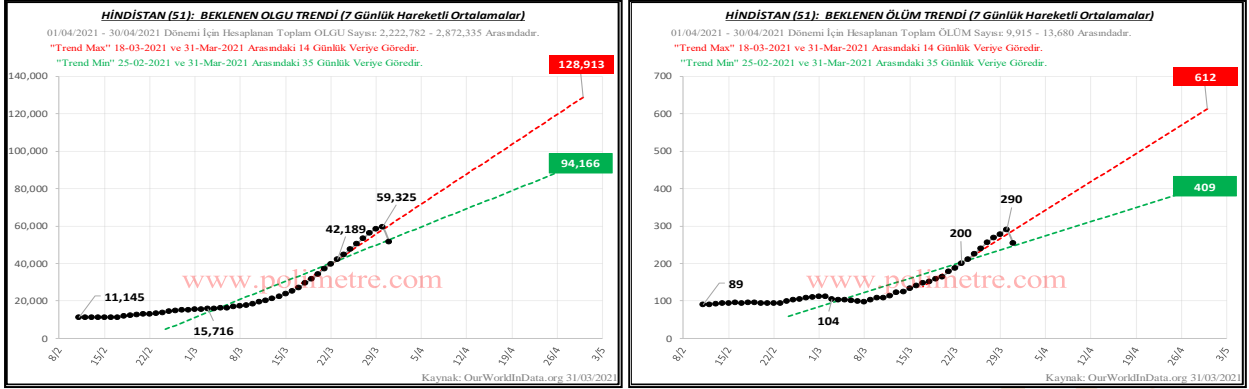
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki artışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 13.4-16.4 bin arasındadır. (Şekil 39)

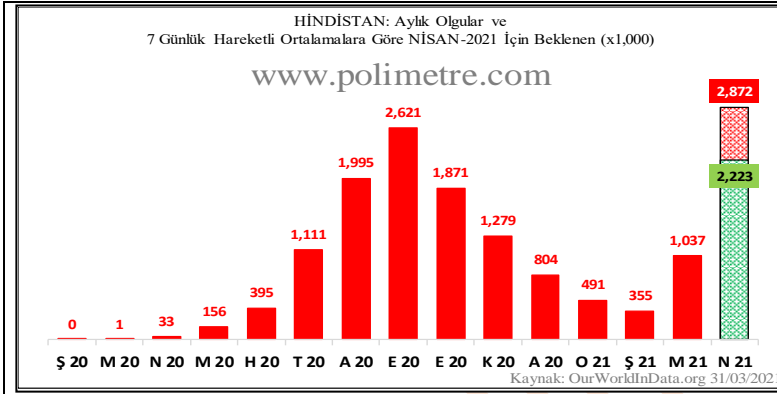
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılanma işinin %8.4'nün tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Eylül-2022** ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 40)

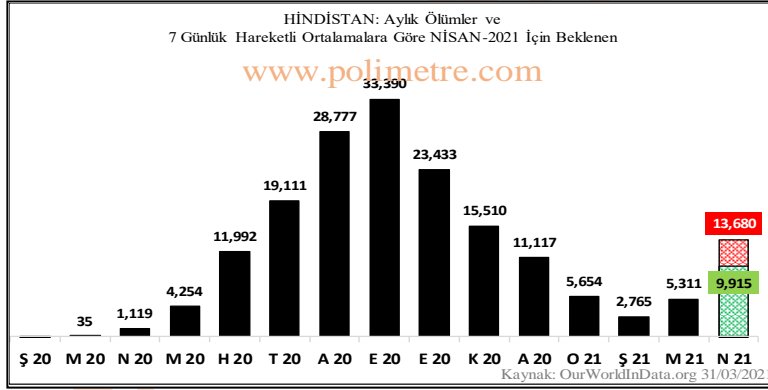
11. HİNDİSTAN

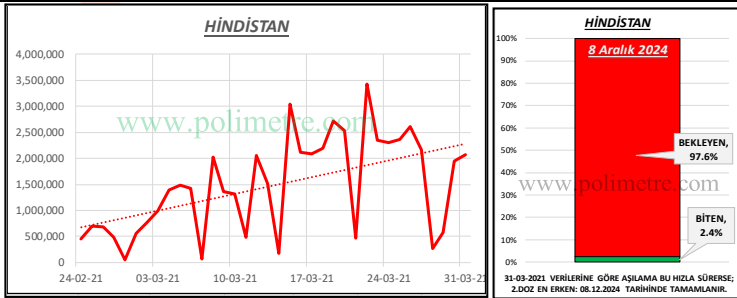
Şekil 41: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 42: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- HİNDİSTAN

Şekil 43: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi-HİNDİSTAN

Şekil 44: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi-HİNDİSTAN

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre % 192 artarak 1 milyon 37 bin olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarındaki artışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 2.2 - 2.9 milyon arasındadır. (Şekil 42)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %92 artarak 5,311 olarak gerçekleşti.

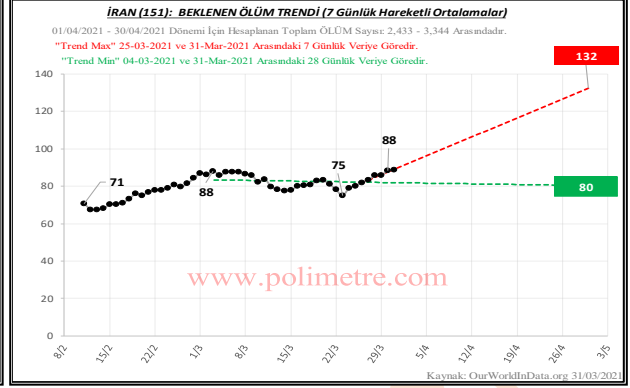
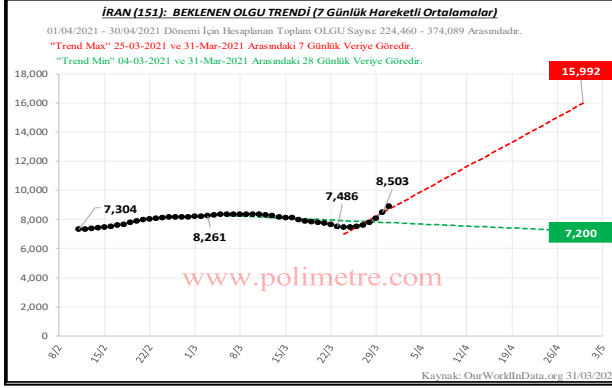
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki artışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 9.9-13.7 bin arasındadır. (Şekil 43)

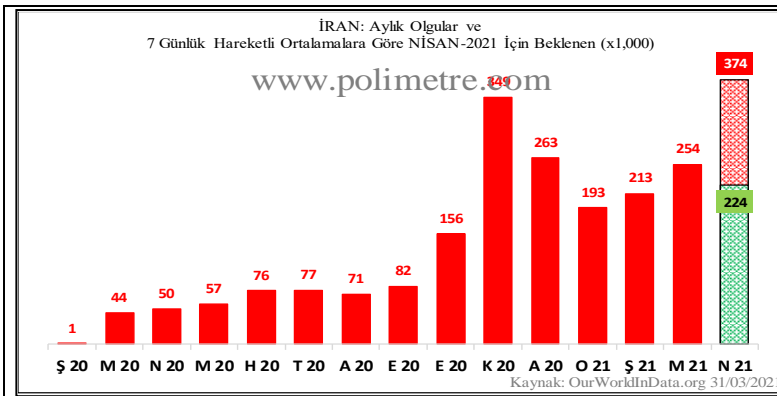
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %2.4'nün tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Aralık-2024** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 44)

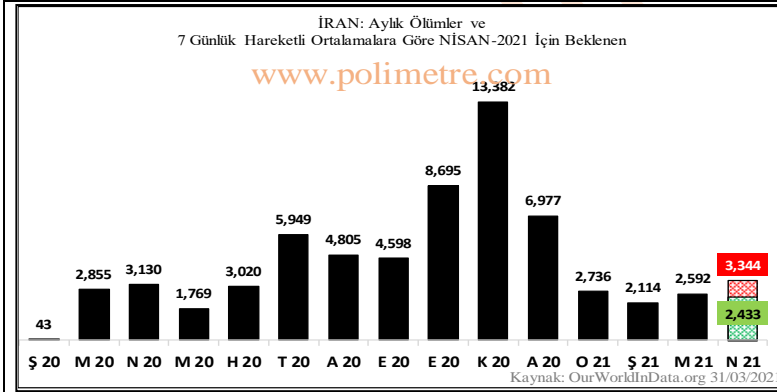
12. İRAN

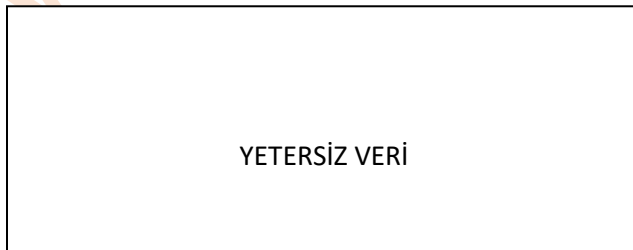
Şekil 45: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 46: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- İRAN

Şekil 47: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- İRAN

Şekil 48: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- İRAN

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %19 artarak 254 bin olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının yönelişi belirsizdir.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 224 - 374 bin arasındadır. (Şekil 46)

ÖLÜMLER:

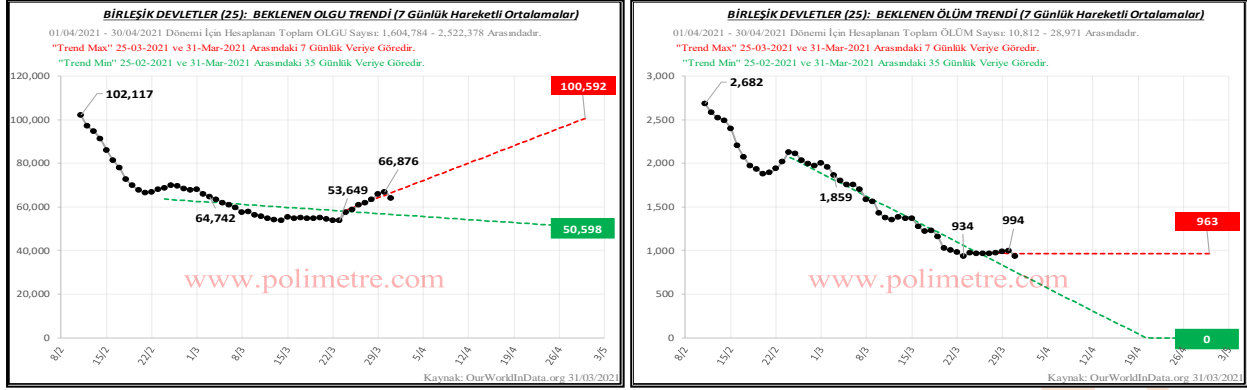
Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %23 artarak 2,592 olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki artma / azalma belirsizdir.

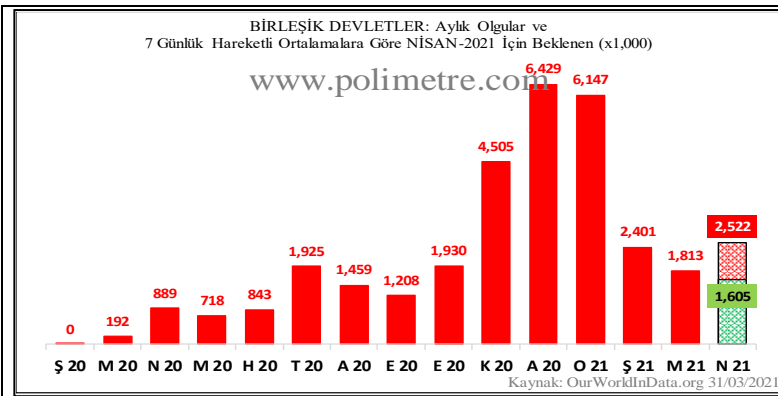
Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 2,433 - 3,344 arasındadır. (Şekil 47)

AŞI:

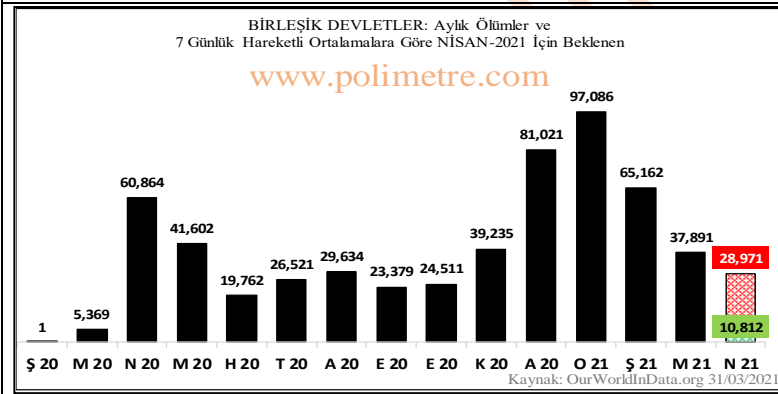
13. BİRLEŞİK DEVLETLER (ABD)

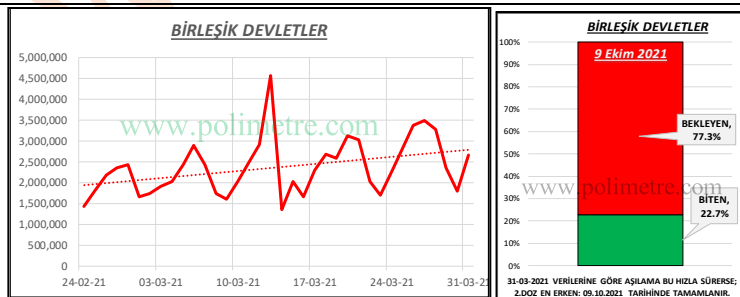
Şekil 49: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 50: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- ABD

Şekil 51: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- ABD

Şekil 52: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- ABD

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %24 azalarak 1.8 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının artacağı/azalacağı belirsizdir.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1.6 - 2.5 milyon arasındadır. (Şekil 50)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %42 azalarak 37,891 olarak gerçekleşti.

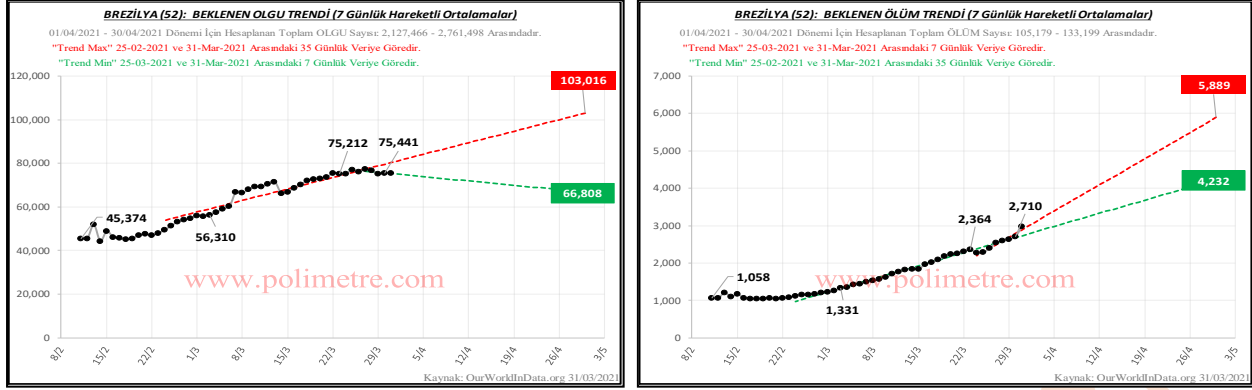
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki azalmanın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 10.8 - 29.0 bin arasındadır. (Şekil 51)

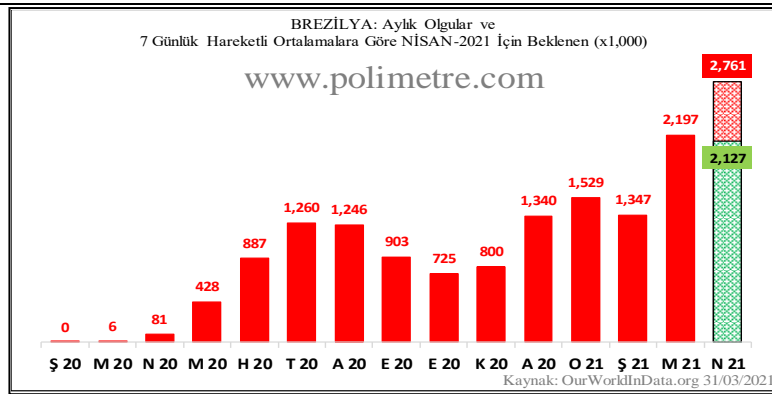
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %22.7 nin tamamlandığı, mevcut hızla aşılama işinin, **Ekim-2021** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 52)

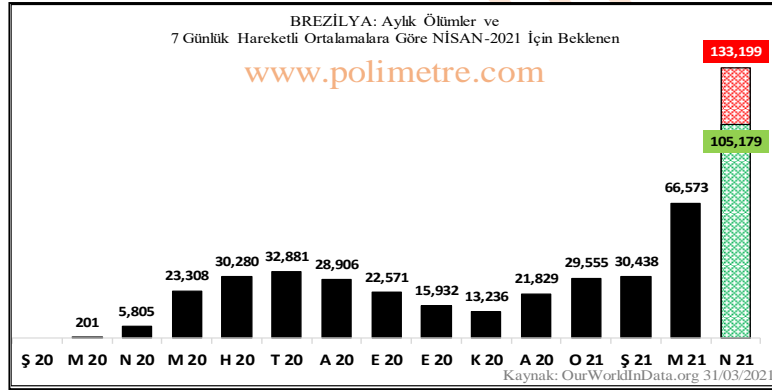
14. BREZİLYA

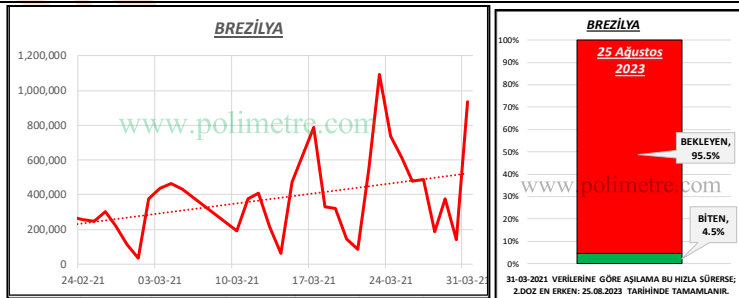
Şekil 53: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 54: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- BREZİLYA

Şekil 55: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- BREZİLYA

Şekil 56: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- BREZİLYA

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %63 artarak 2.2 milyon olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarındaki artışın süreceği hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 2.1 - 2.8 milyon arasındadır. (Şekil 54)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %119 artarak 66.6 bin olarak gerçekleşti.

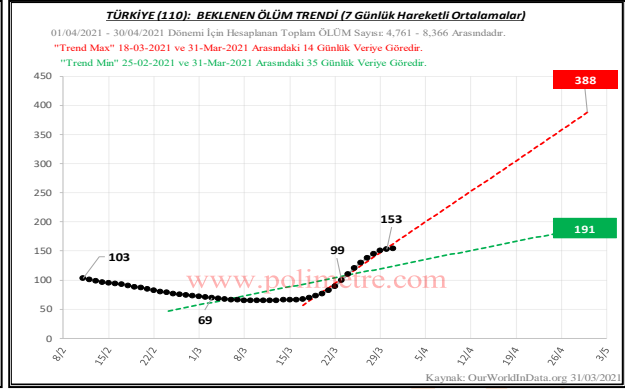
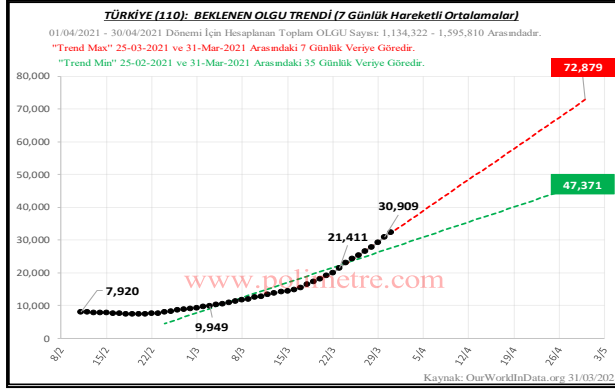
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarındaki artışın süreceği hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 105.2 - 133.2 bin arasındadır. (Şekil 55)

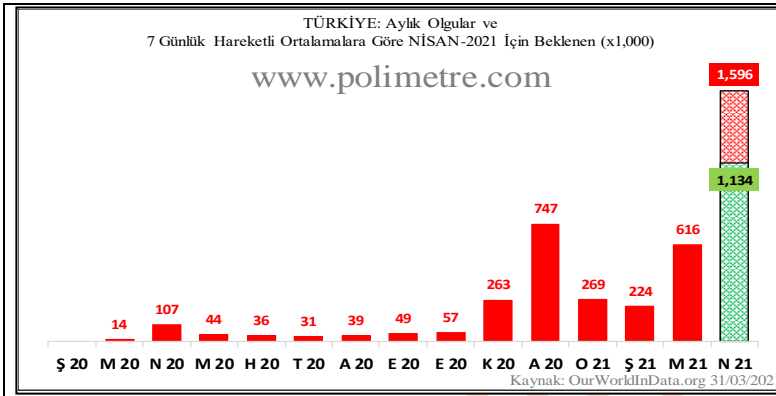
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %4.5 nin tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, Ağustos-2023 Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 56)

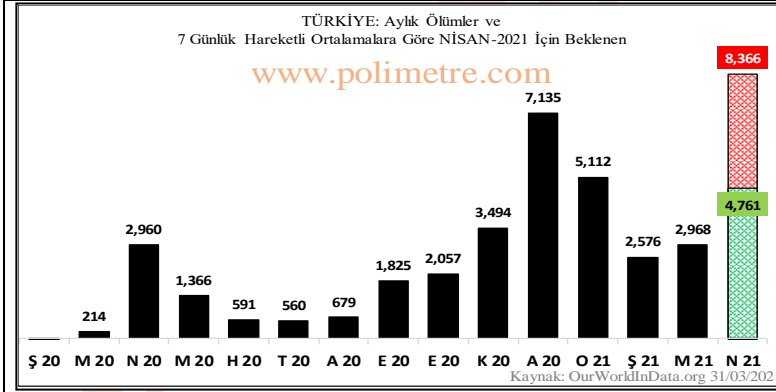
15. MERCEK ALTINA ALINAN ÜLKE "TÜRKİYE"

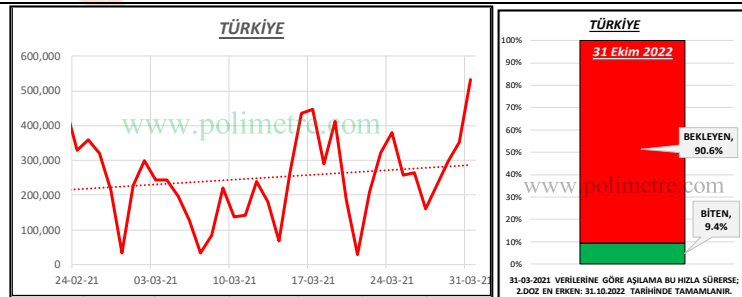
Şekil 57: Mart-2021 Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve Nisan-2021 İçin Beklenen Trend Çizgisi

Şekil 58: Olgu Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- TÜRKİYE

Şekil 59: Ölüm Sayılarının Zamana Bağlı Değişimi- TÜRKİYE

Şekil 60: Günlük Aşı Sayıları ve Son Aşı Tarihi- TÜRKİYE

OLGULAR:

Mart-2021 Ayında olgu sayıları, önceki aya göre % 175 artarak 616 bin olarak gerçekleşti.

Nisan-2021 Ayında olgu sayılarının artmaya devam edeceği hesaplanıyor.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1.1 – 1.6 milyon arasındadır. (Şekil 58)

ÖLÜMLER:

Mart-2021 Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre % 15 artarak 2,968 olarak gerçekleşti.

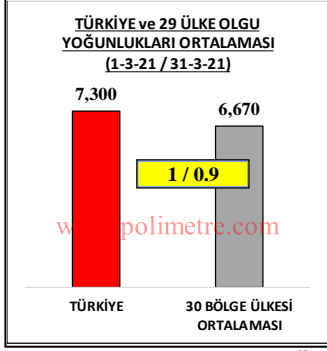
Nisan-2021 Ayında ölüm sayılarında muhtemelen artış hesaplanmaktadır.

Nisan-2021 Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 4,761 - 8,366 arasındadır. (Şekil 59)

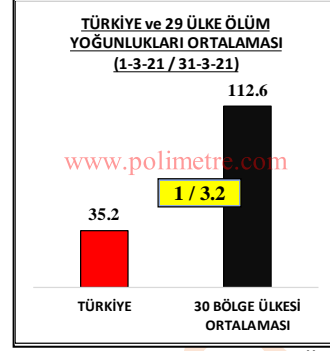
AŞI:

Mart-2021 sonu itibarıyla aşılama işinin %9.4'nün tamamlandığı, mevcut hızla aşı işinin, **Ekim-2022** Ayında biteceği hesaplanmaktadır. (Şekil 60)

15.1 TÜRKİYE’NİN MART-2021 AYINDA AÇIKLADIĞI OLGU ve ÖLÜM SAYILARININ 29 BÖLGE ÜLKESİ¹ İLE KARŞILAŞTIRILMASI:

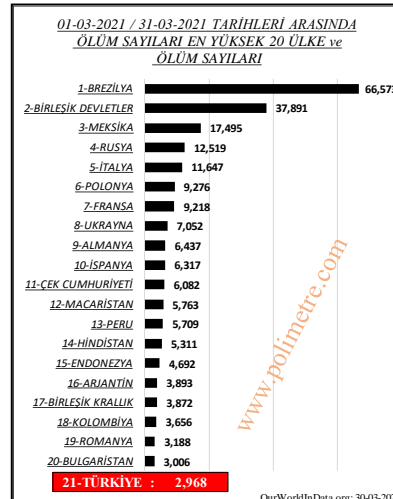
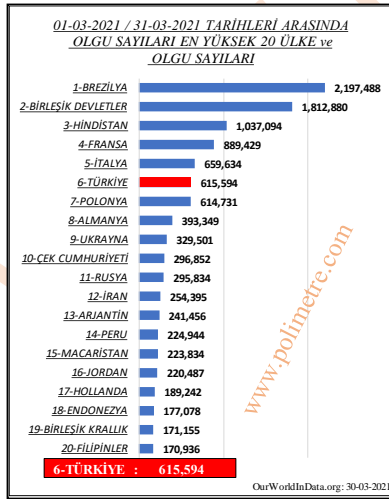
Şekil 61: Türkiye ve 29 Bölge Ülkesinin Olgu Yoğunlukları Karşılaştırması (Mart-2021)

Şekil 62: Türkiye ve 29 Bölge Ülkesinin Ölüm Yoğunlukları Karşılaştırması (Mart-2021)

- Mart-2021 Ayında her 1 milyon kişiden; Türkiye’de 7,300 kişi Salgına yakalanırken, 30 Bölge Ülkesinde 6,670 kişi Salgına yakalandı. (**Türkiye’nin %10 eksigi**)
- Mart-2021 Ayında her 1 milyon kişiden; Türkiye’de Salgın nedeniyle 35.2 kişi yaşamını yitirirken, 30 Bölge Ülkesinde 112.6 kişi yaşamını yitirdi. (**Türkiye’nin %220 fazlası**)
- 30 Bölge ülkesi verileri Türkiye’nin normaldi; Mart-2021 Ayı için Türkiye’de,

- ❖ **615,594 olarak açıklanan OLGU sayısı 562 bin,**
- ❖ **2,968 olarak açıklanan ÖLÜM sayısı 9,494 olurdu.**

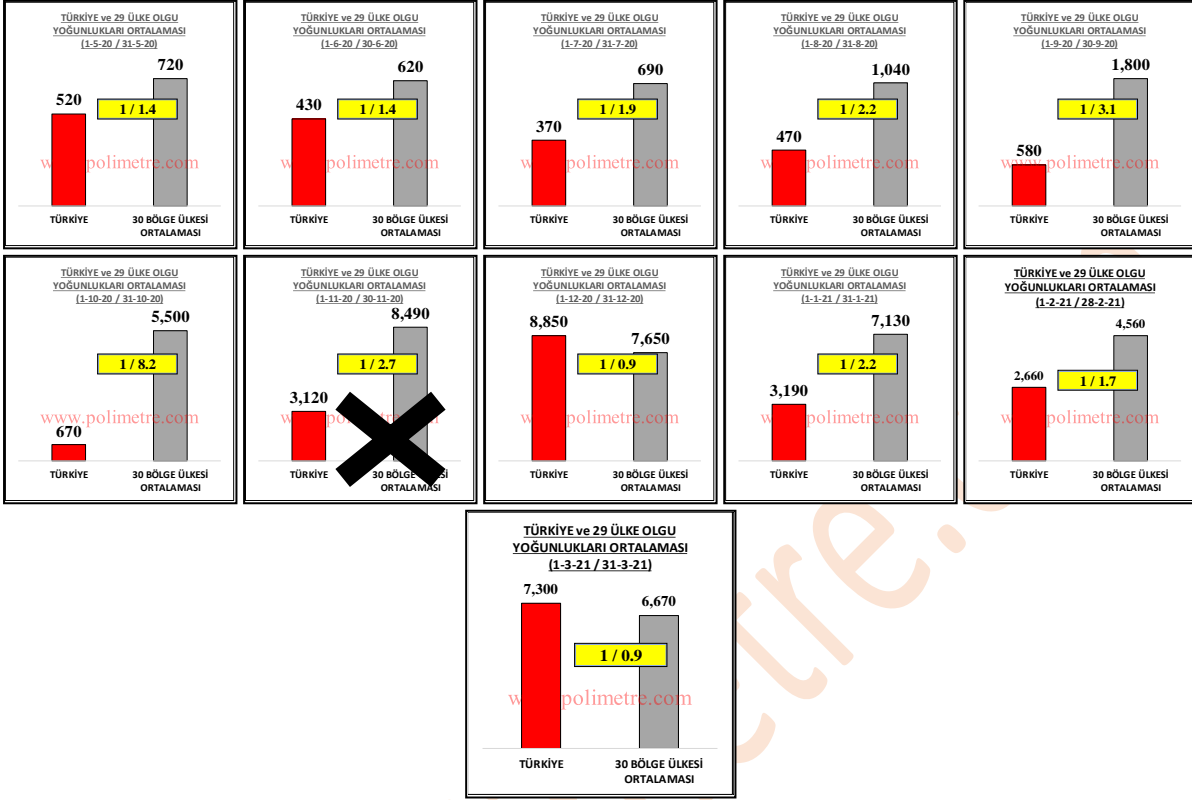

Şekil 63: Mart-2021 Olgu ve Ölüm Sayıları Yüksek Ülkeler Sıralaması

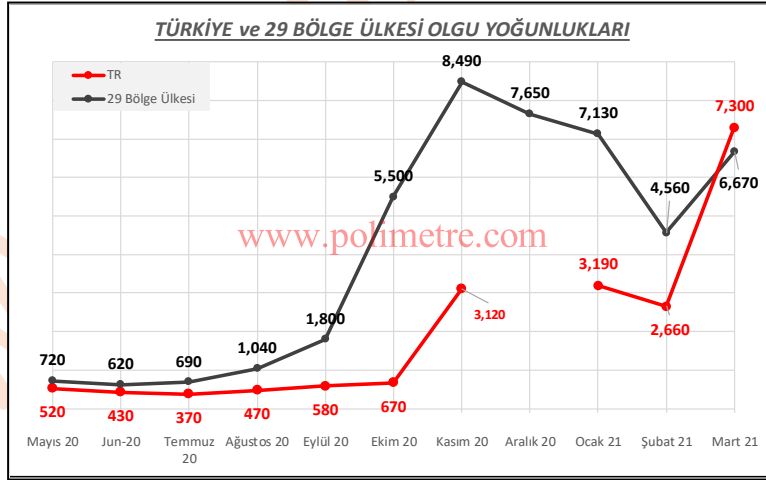
Mart-2021 Ayında Türkiye olgu sayılarının sıralamasında Dünyada 6. ölüm sayıları sıralamasında 21. sıradadır.

¹ ALMANYA, ARNAVUTLUK, AVUSTURYA, AZERBAJYAN, BİRLEŞİK KRALLIK, BOSNA HERSEK, BULGARİSTAN, BELÇİKA, ÇEK CUMHURİYETİ, ERMENİSTAN, FRANSA, GÜRCİSTAN, HOLLANDA, IRAK, İRAN, İSPANYA, İSVİÇRE, İTALYA, KARADAĞ, MACARİSTAN, MAKEDONYA, POLONYA, PORTEKİZ, ROMANYA, RUSYA, SİRBİSTAN, SLOVAKYA, UKRAYNA, YUNANİSTAN

15.2 MART-2021 AYINDA TÜRKİYE'DE AÇIKLANAN OLGU SAYILARI NORMAL Mİ?

Şekil 64: Türkiye ve 29 Bölge Ülkesinin Olgu Yoğunluklarının Karşılaştırılması

Şekil 65: Türkiye ve 29 Bölge Ülkesinin Olgu Yoğunluklarının Karşılaştırılması

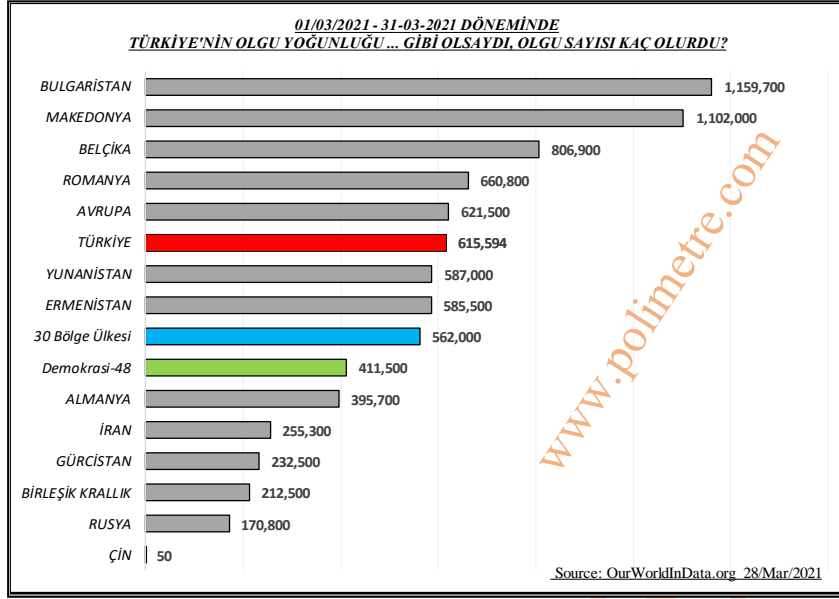
Aralık-2020 Ayı hariç², Mayıs-2020 ve sonraki 9 ayda Türkiye'nin Olgu Yoğunluğu³ sürekli olarak "29 Bölge Ülkesi Olgu Yoğunluğunun" altında olmasına karşılık Mart-2020 Ayında üzerinde olması dikkatle incelenmesi gereken bir durumdur. (Şekil 65)

Bu durum "Bakanlığın veri açıklamak konusunda yeni bir politika izlemeye başladığının ve halkın dikkatinin bu noktaya çekilmek istendiğinin" işareti olarak değerlendirilebilir.

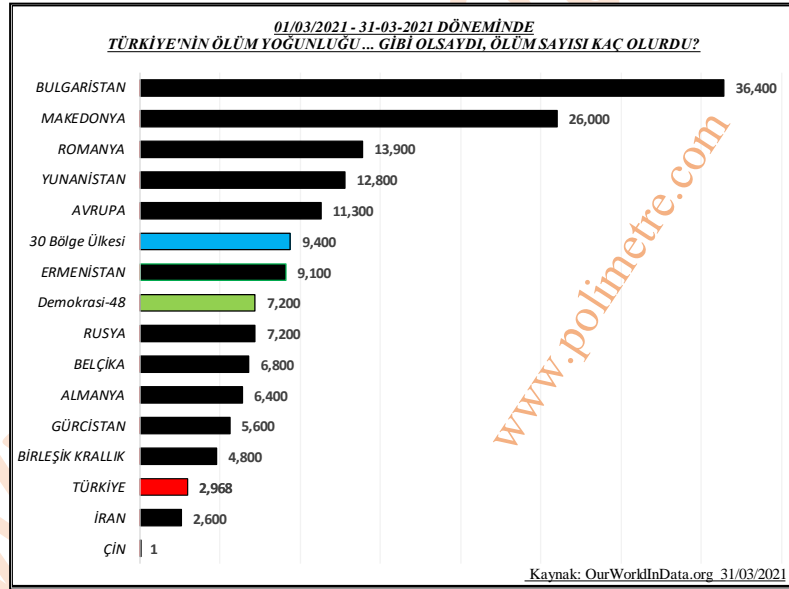
² Aralık-2020 Ayının hariç tutulmasının sebebi, 10-Aralık-2020 günü Türkiye'nin olgu saygılarına geçmişdeki tüm olgu sayılarından fazla miktarda ilave ile geçmişe dönük düzeltme yapılmasıdır.

³ Olgu Yoğunluğu: Belirli bir dönemde 1 milyon kişiye belirlenen olgu sayısıdır.

15.3 TÜRKİYE’NİN OLGU ve ÖLÜM YOĞUNLUKLARI BAZI BÖLGE ÜLKELERDEKİ GİBİ OLSAYDI, MART-2021 AYI OLGU / ÖLÜM SAYILARI NE KADAR OLURDU?

Şekil 66: Mart-2021 Ayında Türkiye’nin Olgu/Ölüm Yoğunluğu Bazı Bölge Ülkelerinde Olduğu Kadar Olsaydı Türkiye’nin Olgu/Ölüm Sayısı Kaç Olurdu

Şekil 67: Mart-2021 Ayında Türkiye’nin Olgu/Ölüm Yoğunluğu Bazı Bölge Ülkelerinde Olduğu Kadar Olsaydı Türkiye’nin Olgu/Ölüm Sayısı Kaç Olurdu

Mart-2021 Ayında Türkiye’de toplam ölüm sayısı 2,968 olarak açıklandı.

Türkiye’nin ölüm yoğunluğu;

Bulgaristan gibi olsa, ölüm sayısı 36,400 (Otuz altı bin dört yüz)

Çin’deki gibi olsaydı 1 (bir) olurdu.

Mart-2021 Ayında, Türkiye’deki olgu yoğunluğunun bölge normal ile benzerlik gösterdiği, ancak ölüm sayılarının bölge normalinin çok altında kaldığı görülmektedir. (Şekil 62 ve 67)

15.4 İLLERİN OLGU YOĞUNLUKLARI

TC Sağlık Bakanlığı sayfasından “Türkiye Risk Haritasının” Olgü Yoğunluklarına⁴ (OY) göre sınıflandırıldığı anlaşılıyor.

OY<20	“Düşük Risk”	(Mavi)	
20 ≤ OY < 50	“Orta Risk”	(Sarı)	
50 ≤ OY < 100	“Yüksek Risk”	(Koyu Sarı)	
100 ≤ OY	“Çok Yüksek Risk”	(Kırmızı)	renkle gösteriliyor.

Bakanlık Haritasında Olgü Yoğunluğu 109 olan Aydın da, 586 olan Samsun da aynı renkle gösterilmektedir. Bu durumu düzeltmek için bu çalışmada,

100 ≤ OY < 200	“Çok Yüksek Risk”	(Kırmızı)	
200 ≤ OY	“Çok Çok Yüksek Risk”	(Koyu Kırmızı)	olarak sınıflandırılmaktadır.

İllerin olgü yoğunlukları veri setlerinin ilk ikisi uluslararası standartlara⁵ uygun olarak, haftanın son günü “PAZAR” olacak şekilde yayımlandıktan sonra, üçüncü veri setinin, hiç bir uluslararası standarda uygun olmayarak, haftanın son gününü “CUMA” olarak yayımlaması kabul edilemez bir durumdur.

İllerin Risklerinin haftalık değişimleri Şekil 69 da görülmektedir.

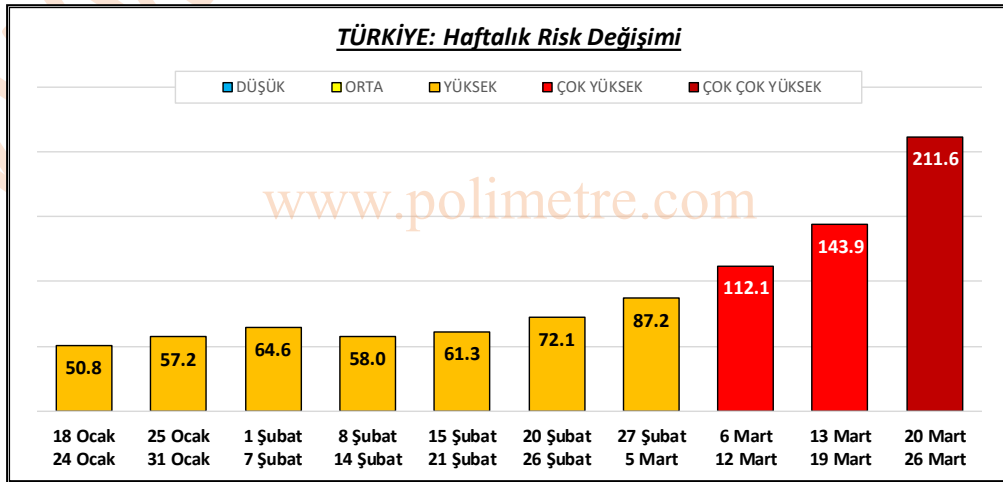
Risk haritasının anlam kazanabilmesi test ve ölüm sayılarının da illere dağılımı açıklanmalıdır.

Daha iyisi; ilçelerin haftalık test, aşı, olgü, ölüm sayılarının yaş gruplarına ve cinsiyetlere göre açıklanmasıdır.

Bakanlığın her hafta Cuma saat 20:00 de yayımlanması mümkün olan, “Risk Haritası” 3 gün, “İllere Göre Vaka Sayısı Tablosunu” 4 gün gecikmeyle farklı günlerde yayımlaması kabul edilemez.

ŞEFFAFLIK gereği “Risk Haritası” ve “İllere Göre Vaka Sayısı Tablosunun” eşzamanlı olarak yayımlanması beklenmektedir.

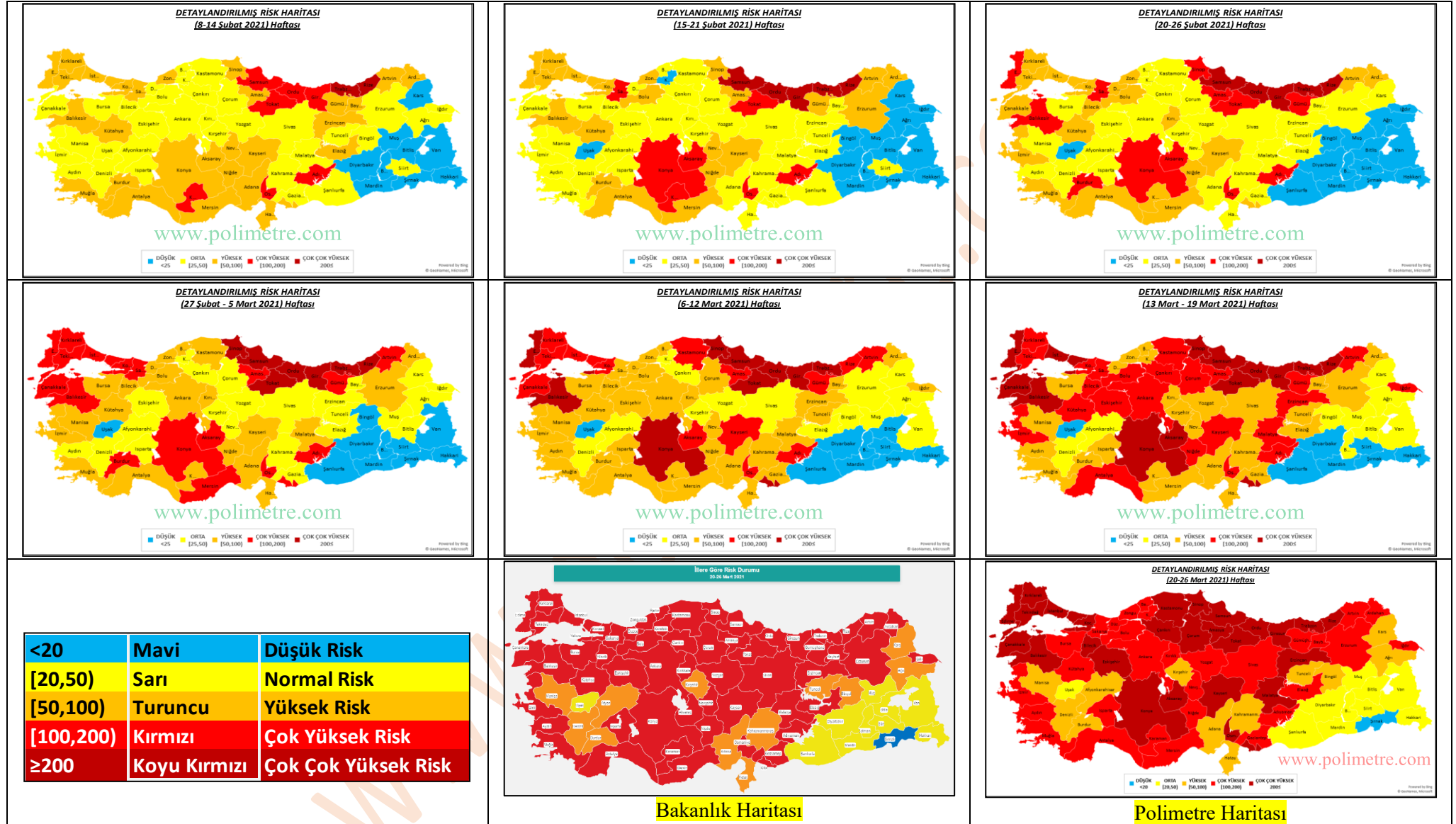
Türkiye’nin ve illerin risk geçmişleri Şekil 68-69 da gösterilmektedir.

Şekil 68: Türkiye’nin Risk Geçmişi

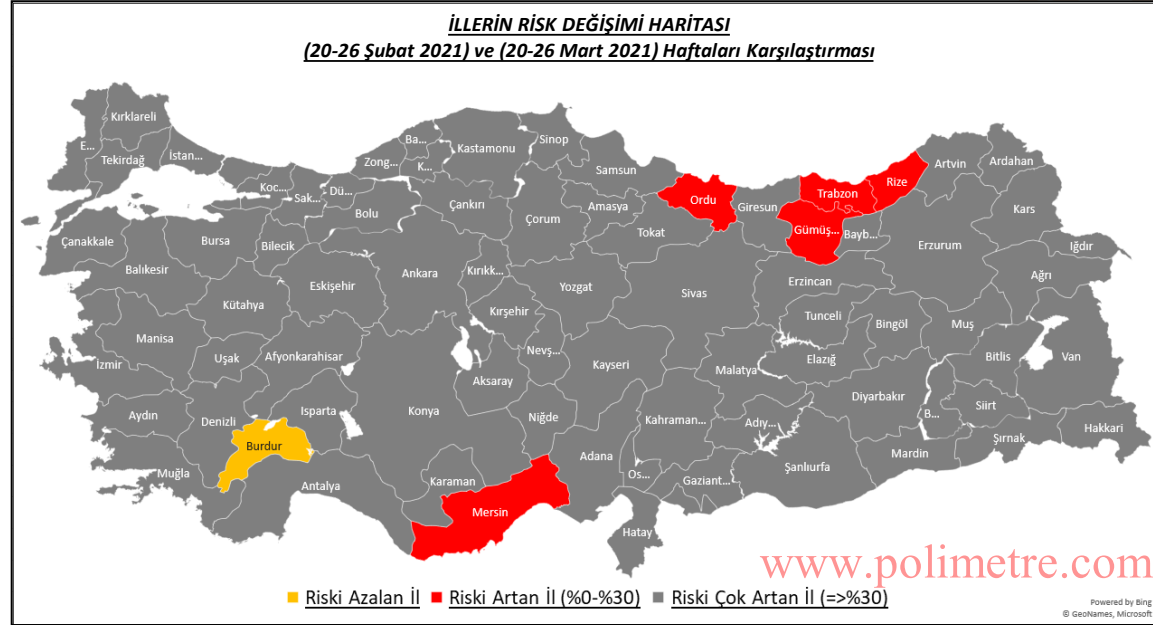
⁴ Olgü Yoğunluğu, belirli bir dönemde 100 bin kişideki olgü sayısıdır.

⁵ ISO 8601 tarih ve zamanın nasıl yazılması gerektiğini belirleyen uluslararası standarttır.

Şekil 69: İllerde ve Türkiye Genelinde Salgın Riskinin Zamana Bağlı Değişimi

15.5 SON 4 HAFTALIK SÜREÇTE RİSKİ AZALAN, ARTAN ÇOK ARTAN İLLER

Şeki 70: Mart 2021 Ayında Riski Azalan, Artan, Çok Artan İller

Mart-2021 Ayında (son 4 haftalık süreçte)

- Burdur ilinde risk %21 azaldı,
- Riskin %30 dan az arttığı iller: Gümüşhane, Mersin, Ordu, Rize, Trabzon
- Diğer 75 ilin tümünde risk %30 dan çok arttı.
- En çok artış **Kastamonu'da %865** olarak gerçekleşti.
- Artışlar Ankara'da %363, İstanbul'da %347, İzmir'de %193 olarak hesaplandı.

IV. MART-2021 ÖNGÖRÜLERİNİN GERÇEKLEŞME ORANLARI

Yer	Nüfus (Milyon)	OLGULAR				ÖLÜMLER			
		Öngörü (Min)	Öngörü (Max)	Gerçekleşme	Sapma Oranı	Öngörü (Min)	Öngörü (Max)	Gerçekleşme	Sapma Oranı
DÜNYA	7,794	6,564,000	12,821,000	14,645,055	14.2%	170,269	248,333	282,555	13.8%
ASYA	4,636	1,958,000	2,737,000	3,412,620	24.7%	20,578	39,461	28,894	0.0%
AFRİKA	1,345	112,000	217,000	320,006	47.5%	3,911	5,957	9,053	52.0%
AVRUPA	748	2,567,000	4,695,000	5,516,399	17.5%	46,277	53,729	100,425	86.9%
KUZHEY AMERİKA	591	912,000	2,138,000	2,209,361	3.3%	43,979	90,078	58,407	0.0%
GÜNEY AMERİKA	430	1,928,000	3,261,000	3,181,475	0.0%	50,638	63,987	85,728	34.0%
OKYANUSYA	42	---	---	5,194	---	---	---	48	---
BİRLEŞİK KRALLIK	68	84,000	146,000	171,155	17.2%	3,789	4,436	3,872	0.0%
ALMANYA	84	111,000	293,000	393,349	34.2%	4,059	4,722	6,437	36.3%
İTALYA	60	464,000	843,000	659,634	0.0%	5,287	7,727	11,647	50.7%
HİNDİSTAN	1,380	414,000	672,000	1,071,664	59.5%	1,962	4,911	5,488	11.7%
İRAN	84	264,000	293,000	254,395	3.6%	2,230	3,083	2,592	0.0%
BİRLEŞİK DEVLETLER	331	742,000	1,786,000	1,812,880	1.5%	29,189	68,663	37,891	0.0%
BREZİLYA	213	1,485,000	2,407,000	2,197,488	0.0%	36,081	49,464	66,573	34.6%
TÜRKİYE	84	270,000	412,000	615,594	49.4%	1,026	1,486	2,968	99.7%
Mart- 2021				GERÇEKLEŞME ORANI:	77.9%			GERÇEKLEŞME ORANI:	83.5%

Dünya, Asya ve Türkiye için "TCSB Verilerine Göre 10-Aralık Düzeltmesi" YAPILMADI. Veri Kaynağı: OURWORLDINDATA.ORG Son Veri Tarihi: 31-03-21

Tablo 1: Mart-2021 Öngörülerin Gerçekleşme Oranlarının Hesaplanması

Tablodaki Renklerin Anlamları:

YEŞİL: Öngörülen limitler içinde gerçekleşen öngörü

KIRMIZI: Öngörülenden olumsuz gerçekleşme,

MAVİ: Öngörülenden olumlu gerçekleşme

Tablo 1 de kırmızı renklerin ağırlıkta olması Mart-2021 Ayının Dünya'da genellikle beklenenden kötü geçtiğine işaret etmektedir.

Mart-2021 Öngörülere; olgu sayılarında % 77.9 ölüm sayılarında % 83.5 doğru gerçekleşti.

Yer	OLGULAR		ÖLÜMLER	
	Öngörü_C	Gerçek_C	Öngörü_D	Gerçek_D
DÜNYA	Muh. Azalma	ARTMA	Azalma	AZALMA
ASYA	Artma	ARTMA	Muh. Artma	ARTMA
AFRİKA	Azalma	AZALMA	Azalma	AZALMA
AVRUPA	Yorumsuz	ARTMA	Azalma	AZALMA
KUZHEY AMERİKA	Azalma	AZALMA	Azalma	AZALMA
GÜNEY AMERİKA	Muh. Artma	ARTMA	Artma	ARTMA
OKYANUSYA				
BİRLEŞİK KRALLIK	Azalma	AZALMA	Azalma	AZALMA
ALMANYA	Yorumsuz	ARTMA	Azalma	AZALMA
İTALYA	Artma	ARTMA	Azalma	ARTMA
HİNDİSTAN	Artma	ARTMA	Yorumsuz	ARTMA
İRAN	Artma	ARTMA	Artma	ARTMA
BİRLEŞİK DEVLETLER	Azalma	AZALMA	Muh. Azalma	AZALMA
BREZİLYA	Artma	ARTMA	Artma	ARTMA
TÜRKİYE	Artma	ARTMA	Azalma	ARTMA

Tablo 2: Mart-2021 Ayı Olgu ve Ölüm Yöneliş Öngörülerinin Gerçekleşmesi

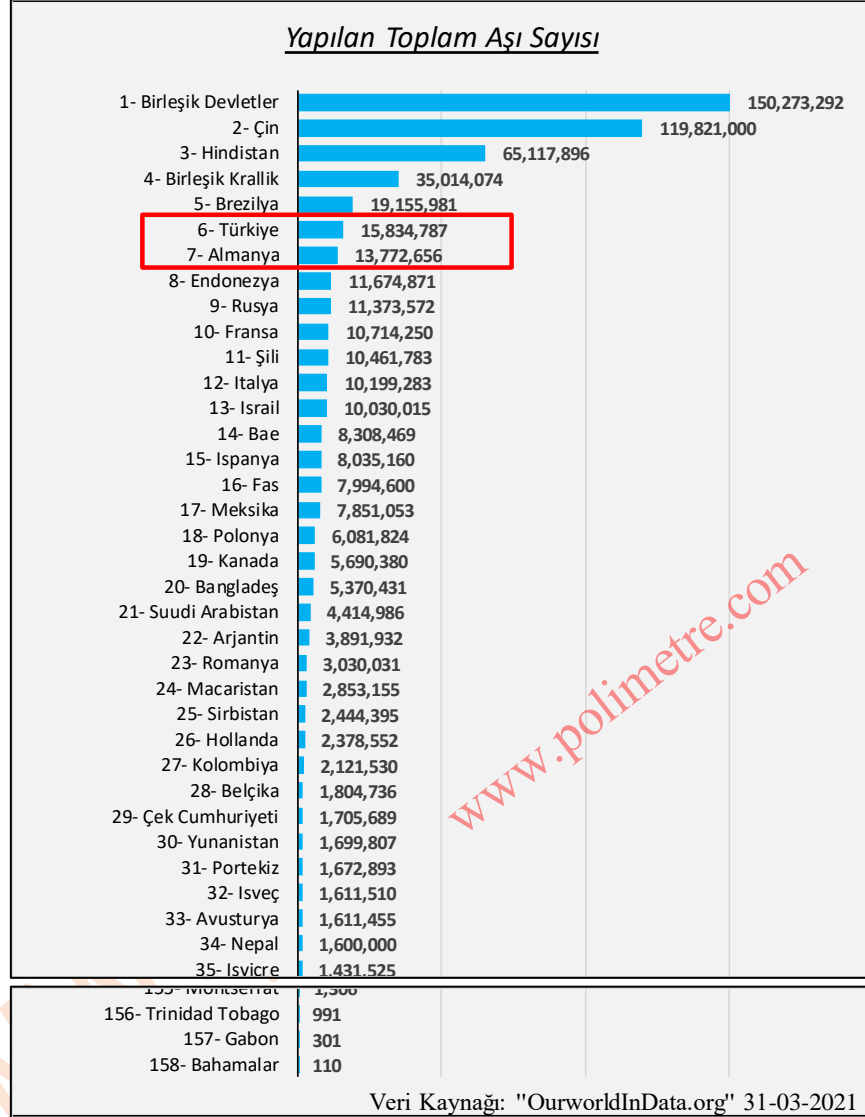
Olgular için 12 öngöründen 11 i doğru (%91.7)

Ölümler için 13 öngöründen 11 i doğru (84.6) olarak gerçekleşti.

V. AŞI

1. TOPLAM AŞI

Toplam Aşı: Bir ülkede yapılan toplam aşı (doz) sayısıdır. Her ülkede toplam nüfusun 2 katı aşı yapılması gerektiği varsayılmaktadır.

Şekil 71: Aşı Yapılan Ülkeler ve Aşı Sayıları

Verilerden 27-Mart-2021 tarihi itibarıyla 158 ülkede aşı uygulamasına başlandığı görülüyor. Bir başka deyişle henüz 58 ülkede aşı yapılmaya başlanmadığı anlaşılıyor.

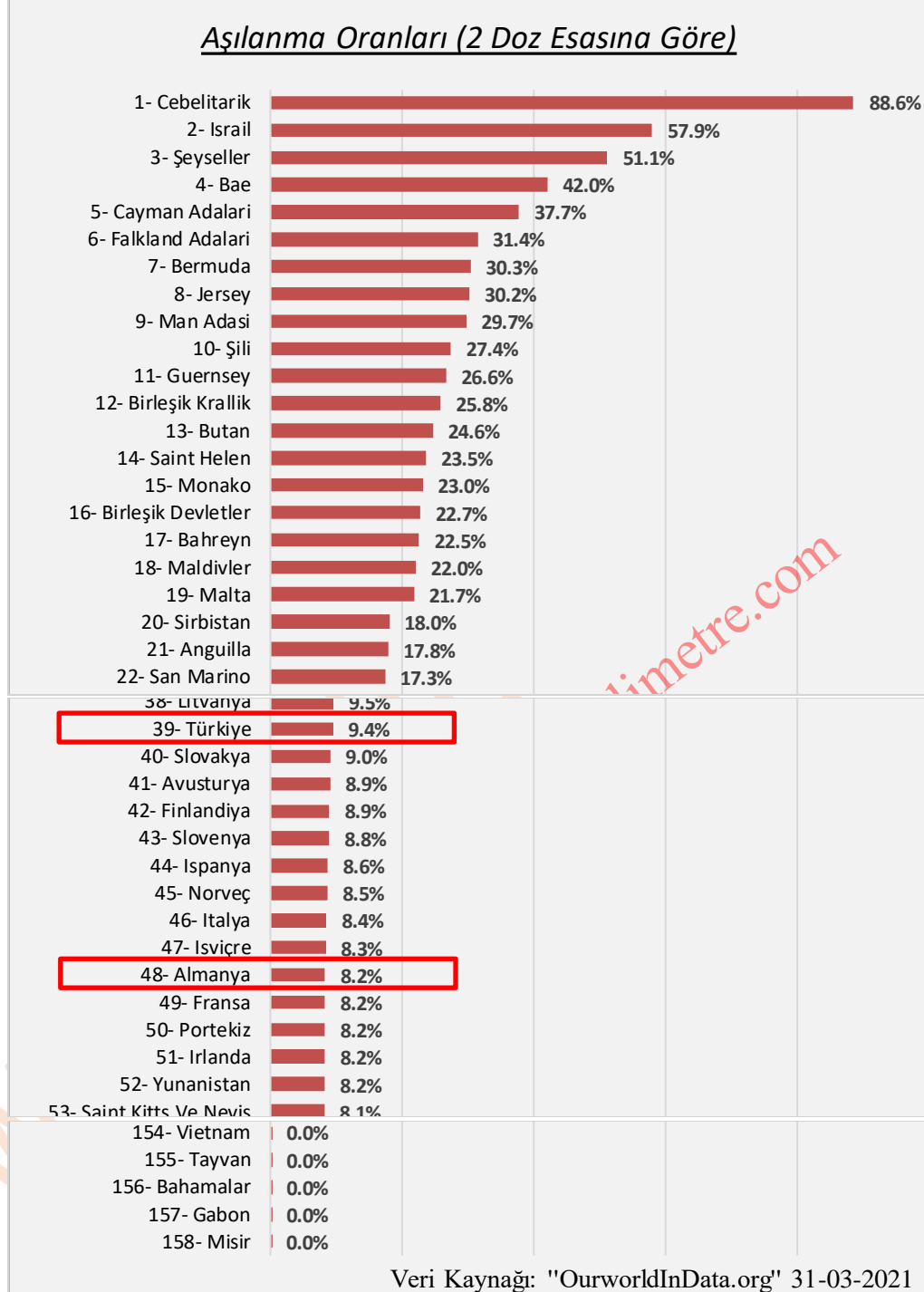
En çok aşı yapılan ülke ABD'dir. (Şekil 36)

Yapıldığı açıklanan toplam 600 milyon doz aşının %60 dan fazlası 4 ülkede (ABD, Çin, Hindistan, Birleşik Krallık) yapıldı.

"Yapılan Toplam Aşı" sıralamasında geçen ay 5. Sırada olan Türkiye, Mart-2021 Ayında 6. sıradadır.

2. AŞILANMA ORANLARI

Aşılama Oranı: Bir ülkede yapılan aşımın ülke nüfusunun 2 katına bölünmesiyle bulunan orandır.

Şekil 72: Ülkelerin Aşılama Oranları

Aşılama Oranı en yüksek ülkeler %88.6 oranla Cebelitarık, %57.9 oranla İsrail'dir. (Şekil 72)
Bu sıralamaya göre Almanya %8.2 oranla 48. Türkiye ise %9.4 oranla 39. Sıradadır.

3. HANGİ ÜLKEDE HANGİ AŞI YAPILYOR

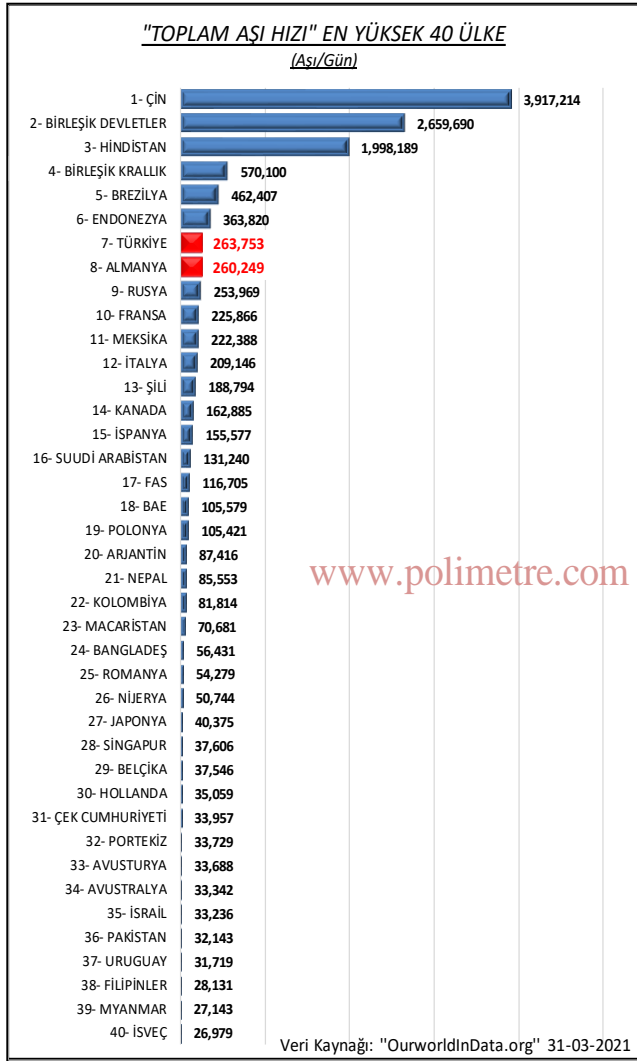
Ülke	1	2	35	95	78	23	2	15	20	596,087,242	Adet	Çeşit
Ülke	Covaxin	EpiVacCorona	Johnson&Johnson	Moderna	Oxford/AstraZeneca	Pfizer/BioNTech	Sinopharm/Beijing	Sinopharm/Wuhan	Sinovac	Sputnik V		
AFGANİSTAN										54,000	1	
ALMANYA										13,772,656	3	
ANDORRA										9,288	1	
ANGOLA										130,750	1	
ANGULLA										5,348	1	
ANTİGUA VE BARBUDA										26,424	1	
ARJANTİN										3,891,932	3	
ARNAVUTLUK										119,321	1	
AVUSTRALYA										670,349	2	
AVUSTURYA										1,611,455	3	
AZERBAIJAN										510,420	1	
BAE										8,308,469	5	
BAHAMALAR										110	1	
BAHREYN										766,317	4	
BANGLADEŞ										5,370,431	1	
BARBADOS										63,711	1	
BELARUS										66,618	1	
BELÇİKA										1,804,736	3	
BELİZE										20,411	1	
BERMUDA										37,788	1	
BİRLEŞİK DEVLETLER										150,273,292	3	
BİRLEŞİK KRALLIK										35,014,074	2	
BOLİVYA										289,351	1	
BREZİLYA										19,155,981	2	
BULGARİSTAN										472,443	3	
BUTAN										379,425	1	
CAPE VERDE										2,184	1	
CAYMAN ADALARI										49,561	1	
CEBELTARİK										59,698	1	
ÇEK CUMHURİYETİ										1,705,689	3	
CEZAYİR										75,000	1	
ÇİN										119,821,000	3	
COTE D'IVOIRE										40,153	1	
DANİMARKA										1,110,382	3	
DOMİNİK										16,058	1	
DOMİNİK CUMHURİYETİ										910,869	2	
EKVATOR GİNE'Sİ										244,866	1	
EL SALVADOR										12,155	1	
ENDONEZYA										99,855	3	
ESTONYA										11,674,871	1	
FALKLAND ADALARI										261,089	3	
FAROE ADALARI										2,187	1	
FAS										7,994,600	2	
FİLİPİNLER										508,332	2	
FİLİSTİN										87,066	3	
FİNLANDIYA										981,534	3	
FRANSA										10,714,250	3	
GABON										301	1	
GAMBYA										5,345	1	
GANA										500,000	1	
GİNE										56,479	1	
GRANADA										9,821	1	
GRÖNLAND										5,130	1	
GUATEMALA										104,919	1	
GUERNSEY										33,400	1	
GÜNEY AFRİKA										263,878	1	
GÜNEY KORE										889,546	2	
GÜRCİSTAN										7,822	1	
GUYANA										32,714	1	
HİNDİSTAN										65,117,896	2	
HİRVATİSTAN										430,396	1	
HOLLANDA										2,378,552	3	
HONDURAS										43,073	2	
HONG KONG										505,000	2	
İRAK										26,727	2	
İRAN										124,193	1	
İRLANDA										806,541	3	
İSPANYA										8,035,160	3	
İSRAİL										10,030,015	2	
İSVEÇ										1,611,510	2	
İSVİÇRE										1,431,525	2	
İTALYA										10,199,283	3	
İZLANDA										72,987	3	
JAMAİKA										33,000	1	
JAPONYA										1,002,739	1	
JERSEY										55,114	2	
JORDAN										409,203	2	
KAMBOÇYA										296,149	1	
KANADA										5,690,380	3	
KARADAG										22,391	2	
KATAR										816,484	1	
KAZAKİSTAN										109,995	1	
KENYA										161,771	1	
KIBRIS										129,438	1	
KİTÇ										97,969	3	
KOLOMBİYA										2,121,530	2	
KOSTARİKA										384,355	1	
KUVEYT										604,861	1	
KUZEY MAKEDONİYA										0	1	
LAOS										40,732	2	
LETONYA										138,701	3	
LİHTENŞTAYN										5,471	2	
LİTVANYA										515,287	3	
LÜBNAN										216,286	1	
LÜKSEMBURG										92,574	3	
MACARİSTAN										2,853,155	5	
MAKAO										51,017	2	
MALAWİ										134,289	1	
MALDİVLER										237,716	1	
MALEZYA										661,661	2	
MALTA										191,716	3	
MAN ADASI										50,426	2	
MAURİTİUS										3,843	1	
MEKSİKA										7,851,053	3	
MİSİR										1,315	1	
MİĞOLİSTAN										300,366	1	
MOLDOVA										40,321	1	
MONAKO										18,081	1	
MONTSERRAT										1,306	1	
MOZAMBİK										46,439	1	
MYANMAR										380,000	1	
NAMİBYA										1,501	1	
NEPAL										1,600,000	1	
NİJERYA										718,412	1	
NORVEÇ										926,249	3	
PAKİSTAN										800,000	3	
PANAMA										364,079	1	
PARAGUAY										43,629	1	
PERU										836,100	1	
POLONYA										6,081,824	3	
PORTEKİZ										1,672,893	2	
ROMANYA										3,030,031	3	
RUANDA										348,926	3	
RUSYA										11,373,572	2	
SAİNT HELEN										3,107	1	
SAİNT KİTTS VE NEVİS										8,573	1	
SAİNT LUCİA										22,357	1	
SAİNT VİNÇENT VE GRADİNES										10,519	1	
SAN MARİNO										11,759	1	
SAO TOME VE PRİNSEPE										9,724	1	
SENEGAL										260,754	1	
ŞEYSELLER										100,552	2	
SIERRA LEONE										25,836	1	
SİLİ										10,461,783	2	
SİNGAPUR										1,318,912	2	
SİRBİSTAN										2,444,395	4	
SLOVAKYA										981,489	1	
SLOVENYA										367,739	2	
SRI LANKA										913,219	1	
SURİNAM										26,057	1	
SUUDİ ARABİSTAN										4,414,986	2	
TAYLAND										180,477	2	
TAYVAN										10,891	1	
TOGO										42,092	1	
TRİNİDAD TOBAGO										991	1	
TUNUS										53,089	2	
TÜRKİYE										15,834,787	2	
TURKS VE CAİCO ADALARI										12,935	1	
UGANDA										80,836	1	
UKRAYNA										248,736	1	
UMMAN										151,512	2	
URUGUAY										672,971	2	
VENEZUELA										14,223	1	
VIETNAM										48,256	1	
YENİ ZELANDA										68,666	1	
YUNANİSTAN										1,699,807	3	
ZİMBABVE										91,880	1	

Tablo 3: Ülkelerin Kullandıkları Aşıların Markaları

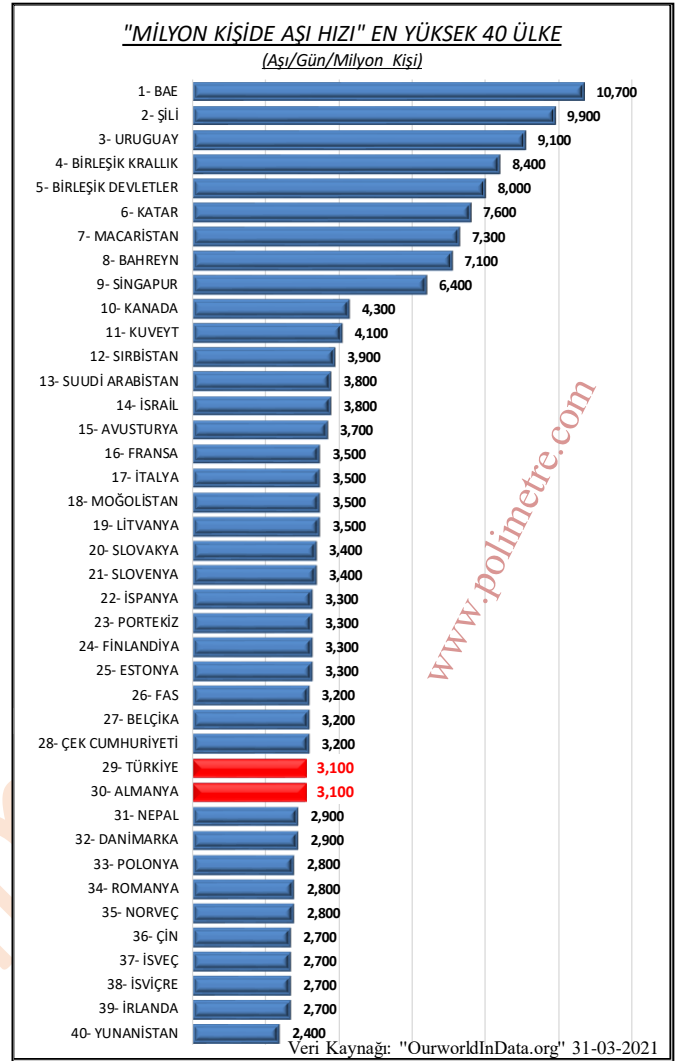
Ülkelerin en çok tercih ettikleri aşılarda, "Oxford/AstraZeneca" (95) ve "Pfizer/BioNTech" (78) marka aşılar. Öte yandan, "Covaxin" sadece Hindistan'da, "EpiVacCorona" sadece Rusya'da kullanılmaktadır.

Türkiye'de "Sinovac" ve "Pfizer/BioNTech" aşıları kullanılmaktadır. Ancak hangi markadan ne kadar aşı yapıldığı belirsizdir.

4. AŞI HIZI

Şekil 73: "Toplam Aşı Hızı" Yüksek Ülkeler

Şekil 74: "Milyon Kişide Aşı Hızı" Yüksek Ülkeler

"Toplam Aşı Hızı" sıralamasındaki ilk 40 ülke Şekil 73 de gösterilmektedir.

Türkiye, Çin, ABD, Hindistan, İngiltere, Brezilya ve Endonezya'dan sonra 7. Sırada, Almanya ise 8. sırada gelmektedir.

Her 1 milyona kişiye 1 günde yapılan ortalama aşı sayısı sıralamasında (Şekil 74) geçen ay 8. sırada olan Türkiye Nisan-2021 ayında 29. sıraya geriledi.

Türkiye'de ve Almanya'da her gün, her 1 milyon kişiye ortalama 3,100 aşı yapılmaktadır.

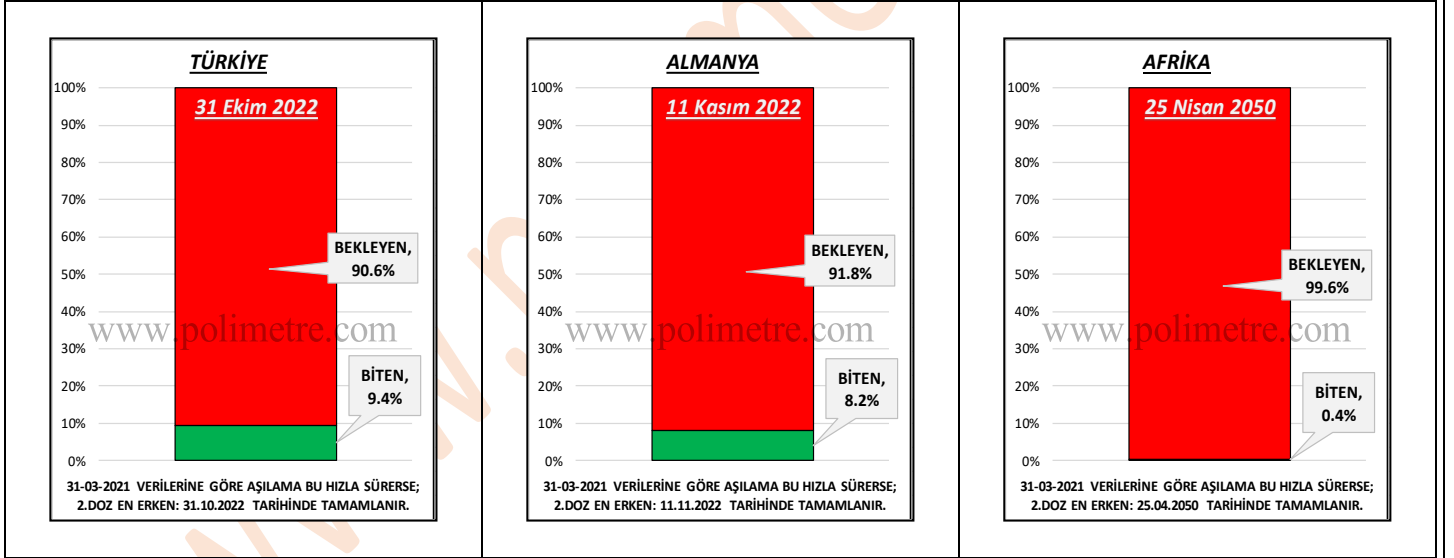
5. “SINOVAC” MARKA AŞI HANGİ ÜLKELERDE KULLANILIYOR?

Ülke	Covaxin	EpiVacCorona	Johnson&Johnson	Moderna	Oxford/AstraZeneca	Pfizer/BioNTech	Sinopharm/Beijing	Sinopharm/Wuhan	Sinovac	Sputnik V	Adet	Çeşit
AZERBAJCAN									✓		510,420	1
BREZİLYA					✓				✓		19,155,981	2
ÇİN							✓	✓	✓		119,821,000	3
DOMİNİK CUMHURİYETİ					✓				✓		910,869	2
EL SALVADOR					✓	✓			✓		99,855	3
ENDONEZYA									✓		11,674,871	1
FİLİPİNLER					✓				✓		508,332	2
HONG KONG						✓			✓		505,000	2
KKTC					✓	✓			✓		97,969	3
KOLOMBİYA						✓			✓		2,121,530	2
MALEZYA						✓			✓		661,661	2
ŞİLİ						✓			✓		10,461,783	2
TAYLAND					✓				✓		180,477	2
TÜRKİYE						✓			✓		15,834,787	2
URUGUAY						✓			✓		672,971	2

Kaynak: OurWorldInData.org 31/03/2021

Tablo 4: Türkiye’de Çoğunlukla Kullanıldığı Bilinen “Sinovac” Marka Aşının Kullanıldığı Ülkeler (31-Mart-2021)

6. TÜRKİYE, ALMANYA ve DÜNYA’DA AŞILAMANIN TAMAMLANACAĞI HESAPLANAN TARİHLER

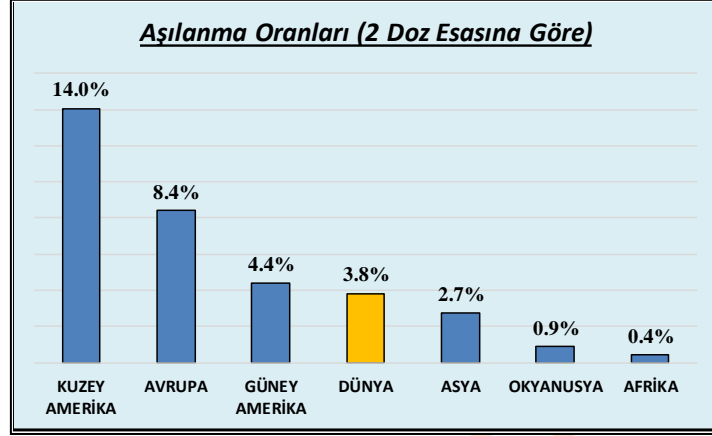

Şekil 75: Aşı Hızlarına Göre Türkiye, Almanya ve Dünya’da İkinci Doz Aşıların Tamamlanma Tarihleri Şubat 2021 ve Mart 2021 Raporları Karşılaştırması

Aşılamaya çalışmalarının mevcut hızla sürmesi durumunda 2 doz aşı yapılması, Türkiye’de Ekim-2022, Almanya’da Kasım-2022 ve Afrika Kıtasında Nisan-2050 tarihinde tamamlanacağı hesaplanmaktadır.

7. AŞI ADALETSİZLİĞİ HAKKINDA

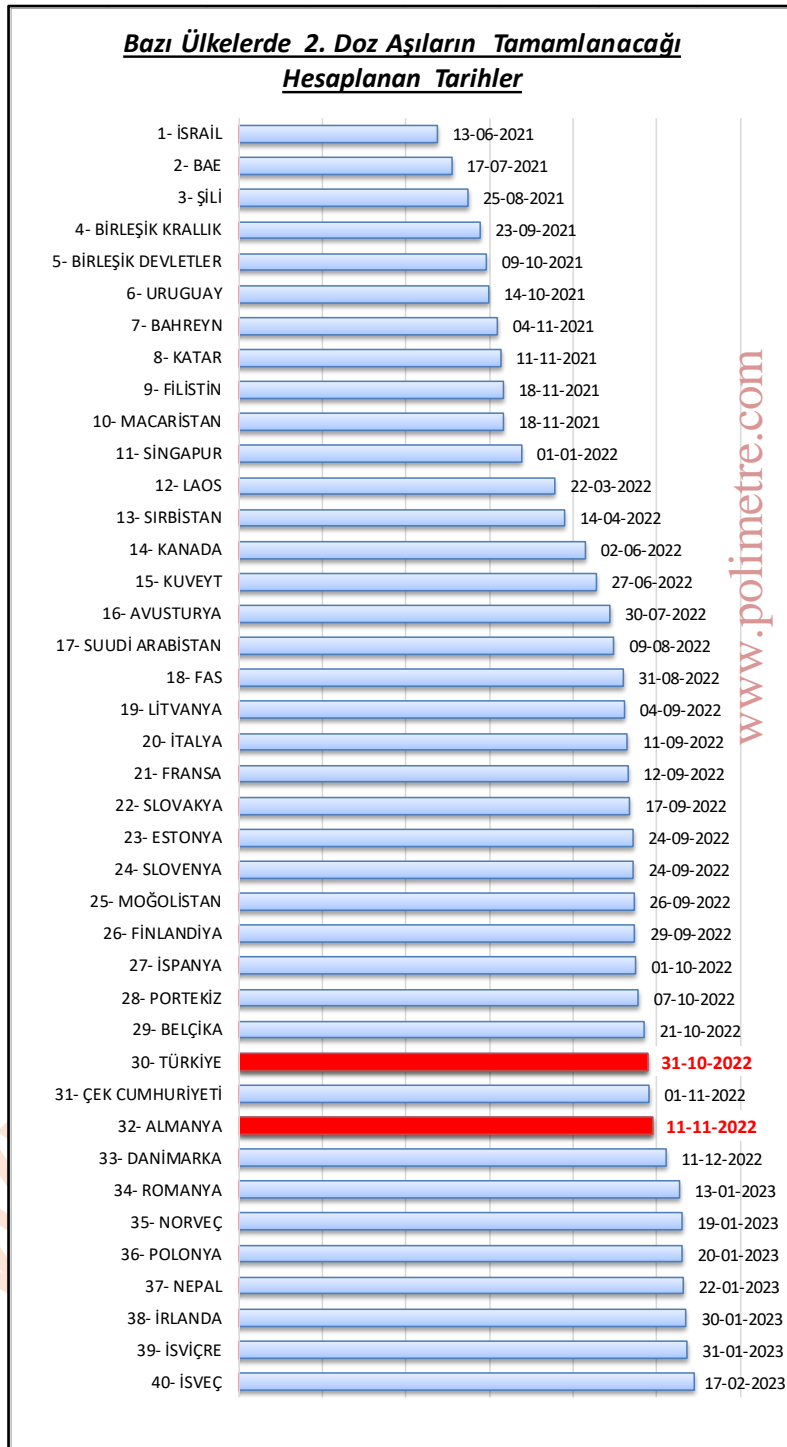
- Aşı yapımının mevcut hızla sürmesi durumunda Afrika Kıtasında, aşılamanın tamamlanması 2050 yılını bulacaktır.
- 158 Ülkede aşı yapılmaya başlandı ancak henüz 58 ülke henüz aşı ile hiç tanışmadı.
- Avrupa'dan Bosna Hersek ve Kosova da aşı ile tanışmayan ülkeler arasındadır.
- Afrika'dan 28, Asya'dan 8, Kuzey Amerika'dan 10, Okyanusya'dan 10 ülke aşıyı henüz görmedi.
- Kuzey Amerika'da %14.0 olan aşılama oranı Afrika Kıtasında %0.4'dür. (Şekil 76)

Şekil 76: Aşılama Oranları

- ABD'de 1 günde yapılan ortalama aşı sayısı 2.7 milyon doz olup, 134 ülkede bugüne kadar yapılan aşıların toplamından fazladır.
- Mart 2021 sonu itibarıyla yapılan 590 milyon doz aşının %60 dan fazlası ABD, Çin, Hindistan ve İngiltere'de yapıldı.

8. ÜLKELERİN AŞILAMAYI TAMAMLAYACAKLARI HESAPLANAN TARİHLER

Şekil 77: 2 Doz Aşılamaya Çalışmaları En Erken Tamamlanacak 40 Ülke

31-Mart-2020 tarihli verilere ve ülkelerin hesaplanan hızlarına göre aşılama çalışmalarını tamamlamaları beklenen tarihtir. 0-16 yaş grubunun aşılama çalışmaları gereken nüfus içinde sayılması gerekmektedir,⁶ ancak henüz bu yaş grubu için kullanılabilecek aşı çalışmaları sonuçlanmamıştır.

⁶ <https://www.connecticutchildrens.org/coronavirus/when-will-the-covid-19-vaccine-be-available-for-kids-and-will-it-be-safe-for-your-family/>

VI. ÖZET ve SONUC

- Mart-2021 Ayı “Olgu ve Ölüm Yönelişleri” öngörülerimiz 22/25 (%88) doğru gerçekleşti (Tablo 2)
- Mart-2021 Ayı; Asya, Avrupa, Afrika, Kuzey Amerika Kıtalarında ve Türkiye’de öngörülenden kötü geçti.
- Nisan-2021 Ayında;
 - ❖ Olgu sayılarının;
 - Kuzey Amerika’da azalacağı,
 - Dünya Geneli, Avrupa, Asya, Afrika, Güney Amerika ve Okyanusya’da artacağı
 - Kuzey Amerika’da yönelişin belirsiz olduğu,
 - İncelenen ülkelerden İngiltere’de azalacağı,
 - Almanya, Hindistan, Brezilya’da artacağı,
 - İtalya, İran, ABD ve Türkiye’de yönelişin belirsiz olduğu
 - ❖ Ölüm sayılarının;
 - Afrika ve Kuzey Amerika’da azalacağı,
 - Dünya Geneli, Asya, Avrupa, Güney Amerika ve Okyanusya’da artacağı
 - İncelenen ülkelerden İngiltere, Almanya ve ABD’de azalacağı,
 - İtalya, Hindistan, ve Brezilya Türkiye’de artacağı,
 - İran’da yönelişin belirsiz olduğu hesaplanmaktadır.
- Okyanusya Kıtasında bir süredir çok düşük seyreden olgu ve ölüm sayıları artmaya başladı. Bu durumun mevsimsel etki olduğu düşünülebilir.
- Mart-2021 Ayında Türkiye’de olgu sayıları önceki aya göre %175 arttı. Artışın Nisan-2021 Ayında da süreceği hesaplanıyor. Nisan-2021 için olgu sayısının 1.1 - 1.6 milyon, ölüm sayısının da 4,700 - 8,300 arasında olacağı hesaplanmaktadır.
- Türkiye’deki olgu ve ölüm yoğunlukları bölgemizdeki 30 ülkenin ortalaması kadar olsaydı Mart-2021 Ayında;
 - ❖ 616 bin olarak açıklanan olgu sayısı 562 bin,
 - ❖ 2,968 olarak açıklanan ölüm sayısı 9,494 olurdu. (Sayfa: 17)
- Türkiye’nin Olgu Yoğunluğu sürekli olarak “29 Bölge Ülkesi Olgu Yoğunluğunun” altında olmasına karşılık Mart-2020 Ayında üzerinde olması dikkatle incelenmesi gereken bir durumdur. (Sayfa 18 ve Şekil 65)

Bu durum, Bakanlığın veri açıklamak konusunda yeni bir politika izlemekte olduğunu göstermektedir. Bu politikada olgu sayıları daha gerçekçi olarak açıklanmaktadır.

Politika değişikliğinin nedeni;

“salgının yarattığı etkinin gerçek büyüklüğünü göstererek, gelecek acı reçetelerin gerekçesini yaratmak” olduğu düşünülebilir.

- Mart-2021 Ayında Olgu sayılarındaki artış Kastamonu’da %865, Ankara’da %363, İstanbul’da %347, İzmir’de %193 olarak hesaplandı.

- 31-Mart-2021 itibarıyla Dünyada 158 ülkede aşı uygulamasına başlandığı bildiriliyor. (Şekil 71)
Henüz aşı ile tanışmayan ülke sayısı 58 dir.
- İki doz ve tüm nüfus esas alındığında 27-Mart-2021 itibarıyla, Dünya'daki aşı çalışmalarının sadece %3.8 inin tamamlandığı anlaşılıyor. (Şekil 76)
- Dünya'da yapıldığı açıklanan toplam 590 milyon doz aşının %60 dan fazlasının ABD, Çin Hindistan ve İngiltere'de yapıldı.
- Dünya'da günde yapılabilen aşı sayısı son günlerde 15 milyona yükseldi.
- “Yapılan Toplam Aşı” sıralamasında geçen ay Dünya’da 5. sırada olan Türkiye Mart-2021 Ayında 6. Sırada yer almaktadır. (Şekil 71)
- “Aşılama Oranı” en yüksek ülkeler Cebelitarık (%88.6) ve İsrail’dir (%57.9). Türkiye %9.4 aşılama oranıyla 39. sıradadır. (Şekil 72)
- Türkiye’de “Sinovac” ve “Pfizer/BioNTech” aşuları kullanılmaktadır. Ancak hangi markadan ne kadar aşı yapıldığı açıklanmamaktadır.
- Dünya’da en çok ülkenin tercih ettiği aşı “Oxford/AstraZeneca” olup 95 ülke tarafından kullanılmaktadır. Türkiye’de kullanılmamaktadır.
- Mart-2021 itibarıyla “Toplam aşı Hızı” en yüksek ülke günlük 3.9 milyon aşı ile Çin’dir. Türkiye günde ortalama 264 bin aşıyla 7. sıradadır. (Şekil 73)
- “Milyon Kişide Aşı Hızı” sıralamasında Birleşik Arap Emirlikleri 1 sıradadır. Bu sıralamada geçen ay 8. sırada olan Türkiye Mart-2021 Ayında 29. sıraya geriledi. (Şekil 74)
- Türkiye’de yaygın olarak kullanılan Sinovac markalı aşı genellikle 3. Dünya ülkeleri tarafından kullanılmaktadır. (Tablo 4)
- Aşı işinin ilk olarak İsrail’de Haziran-2021 tamamlanacağı hesaplanmaktadır. (Şekil 77)
- Bu hızla giderse aşı çalışmaları Türkiye’de Ekim 2022 de (Şekil 77), Afrika Kıtasında ise 2050 yılında tamamlanması beklenmelidir. (Şekil 75)
- Aşı çalışmaları en önde olan Kuzey Amerika Kıtasıdır (%14.0). Afrika Kıtasında ise aşılama oranı %0.4 dür. (Şekil 76)
- 0-16 yaş grubunun aşılama gereken nüfus içinde sayılması gerekmektedir,⁷ ancak henüz bu yaş grubu için kullanılacak aşı çalışmaları sonuçlanmamıştır.
- TC Sağlık Bakanlığı internet sitesinde “AFYONKARAHİSAR” ili yanlış olarak “Afyon” olarak yazılmıştır. Bu yanlışın düzeltilmesi beklenir.

⁷ <https://www.connecticutchildrens.org/coronavirus/when-will-the-covid-19-vaccine-be-available-for-kids-and-will-it-be-safe-for-your-family/>